МЕТОДИЧНА РОЗРОБКА №1
семінарського заняття з дисципліни
МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У ГАЛУЗІ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ"
для студентів спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура)

Наука як система знань про явища і закони природи та суспільства. Методологія наукового пізнання (2 год).

Мета: у результаті вивчення теми студенти повинні знати: основні поняття наукознавства, загальні закони, логіку та методи наукового пізнання, структуру методологічного пізнання, зміст рівнів методології, основні напрями наукових досліджень у ФК і спорті, етапи роботи над науковим дослідженням; вміти: застосовувати основні закони та методи пізнання в області фізичного виховання і спорту, розробляти схему майбутнього дослідження, формулювати проблему, об'єкт і предмет дослідження, визначити його мету, гіпотезу і задачі, розробляти план та організацію дослідження, працювати з літературними джерелами.

ПЛАН.

1. Наука як специфічна діяльність. Функції науки *(наука, наукознавство, соціальної пам'яті, гносеологічна, аксіологічна, комунікативна, креативна, виховна, нормативна, наукове знання, наукове пізнання*).
2. Наукова теорія та її структура (*факти, категорії, аксіоми, постулати, принципи, поняття, судження, умовивід, закони*).
3. Загальні методи пізнання:
   - методи емпіричного пізнання (*спостереження, порівняння, вимірювання, експеримент, опитування, метод експертних оцінок, тестування, статистичні методи, хронометрування*).
   - методи, які використовуються як на емпіричному, так і на теоретичному рівнях (*абстрагування, аналіз, синтез, індукція, дедукція, моделювання*).
   - методи теоретичного пізнання (*сходження від абстрактного до конкретного, ідеалізації, формалізації, аксіоматичний*).
4. Рівні методології:
   - фундаментальний або філософський (*закон єдності і боротьби протилежностей, переходу кількісних змін у якісні, заперечення заперечень*);
   - загальнонауковий (*принципи: історичний, логічний, системний, моделювання, термінологічний, функціональний, когнітивний*);
   - конкретно науковий (методологічні напрямки: *теорія і методика фізичного виховання, система підготовки спортсменів високого класу, теорія навчання рухам і розвитку рухових здібностей, система контролю рухової діяльності людини, фізіологія спортивної діяльності, психологія фізичного виховання і спорту, біохімія і генетика*, принципи: *свідомості і активності, наочності, систематичності, послідовності, доступності, поступовості, міцності, індивідуалізації, єдності загальної та спеціальної підготовки, спрямованості на вищі досягнення, безперервності тренувального процесу, єдності поступовості і граничності в нарощуванні тренувальних навантажень, хвилеподібності динаміки навантажень,*);
   - технологічний (*процедура педагогічного експерименту, збір історичного матеріалу, обробка експериментального матеріалу, наукові публікації*).

I. Розкрити зміст понять:
"наука", "наукознавство", "наукове пізнання", "наукова ідея", "гіпотеза", "закон", "судження", "умовивід", "постулат", "аксіома", "наукова теорія", "наукова концепція", "науковий принцип", "поняття", "термін", "науковий факт", "понятійний апарат", "методологія", "методика", "системний підхід", "термінологічний принцип",

“структуризація”, “діяльнісний підхід”, “системно-генетичний підхід”, “синергетичний підхід”, “інформаційний підхід”, “наукометрія”, “бібліометрія”, “бібліографія”, “інформетрія”, “об’єкт дослідження”, “предмет дослідження”, “мета дослідження”, “завдання дослідження”, “актуальність дослідження”, “наукова новизна”, “значущість дослідження”, “літературне джерело”, “картотека”, “алфавітний каталог”, “систематичний каталог”, “предметний каталог”, “УДК”, “ББК”.

II. Підготувати доповіді на тему:

1. Теоретичні основи (концепція, парадигма) і сучасна стратегія і розвитку науки в Україні з урахуванням загальносвітових тенденцій.
2. Система детермінант наукової діяльності.
3. Основні напрями наукових досліджень у сфері фізичної культури і спорту.

III. Дайте відповіді на тестові завдання:

1. Дайте визначення предмету науки:

а) матеріальні об'єкти природи;

б) пов'язані між собою форми руху;

в) особливості відображення форм руху матерії у свідомості людей;

г) пізнання постійного розвитку;

д) форми мислення.

2. Дайте визначення поняття науки:

а) процес пізнання закономірностей об'єктивного світу;

б) система знань об'єктивних законів природи, суспільства і мислення, які перетворюються в безпосередню продуктивну силу суспільства в результаті діяльності людей;

в) особлива форма суспільної свідомості;

г) динамічна система знань;

д) все разом.

3. Дайте визначення поняття знання:

а) продукт науки та її матеріал;

б) перевірений практикою результат пізнання дійсності;

в) адекватне відбиття дійсності в свідомості людини;

г) результат праці людини;

д) процес руху людської думки.

4. Дайте визначення наукового пізнання:

а) це дослідження з певною метою, завданням та методологією;

б) певні цілі і задачі;

в) певні методи отримання і перевірки знань;

г) теоретичні основи для практики;

д) теоретичне осмислення та обґрунтування практики;

5. Наука містить:

а) теорію;

б) методологію;

в) методику і техніку досліджень;

г) об'єкт і предмет;

д) науково-дослідні заклади.

6. Головною функцією науки є:

а) пізнання об'єктивного світу від живого споглядання до абстрактного мислення і до практики;

б) участь у розвитку науково-технічного процесу;

в) участь у вдосконаленні матеріального виробництва;

г) участь у забезпеченні ефективності управління;

д) участь у накопиченні фактів та розкритті закономірностей навколишнього світу.

7. Дайте визначення гіпотези:

а) матеріалізоване визначення наукової ідеї;

б) наукове припущення, висунуте для пояснення певних процесів, явищ, які зумовлюють певний наслідок;
в) структурний елемент теорії пізнання;
г) формулювання нових наукових положень;
д) вихідний момент пошуку, дослідження істини.

8. Назвіть стадії формулювання гіпотези:

а) накопичення фактичного матеріалу і висунення припущення;
б) аналіз наукових джерел та теорій;
в) виведення із припущення наслідків;
г) постановка наукової проблеми;
д) перевірка на практиці отриманих результатів і уточнення (підтвердження) гіпотези.

9. Дайте правильну відповідь:

а) доказ — це...	а) те, що потрібно довести;
б) закон - це...	б) положення, яке використовується для доведення теореми, аксіоми...;
в) умовивід - це...	в) логічна процедура встановлення істинності будь-якого твердження за допомогою інших, уже доказаних тверджень;
г) теорія - це...	г) це форма зв'язку між аргументом і тезою;
д) поняття - це...	д) внутрішній суттєвий стійкий взаємозв'язок явищ у природі й суспільстві;
є) теза - це...	є) форма мислення, яка шляхом порівняння кількох понять дозволяє стверджувати або заперечувати наявність в об'єктах певних властивостей;
ж) аргумент - це...	ж) розумова операція, в процесі якої з певної кількості суджень виводиться нове судження;
з) демонстрація - це	з) найвища форма узагальнення і систематизації знань, вчення, система ідей, суджень, положень;
є) судження - це...	є) відображення найсуттєвіших ознак.

10. Дайте правильну відповідь:

а) поняття - це...	а) розкриття змісту поняття;
б) визначення - це...	б) форма логічного мислення, поняття, в якій розкриваються внутрішні, суттєві сторони та відносини досліджуваних предметів;
в) категорії - це...	в) положення, які сприймаються без доказів;
г) аксіома — це...	г) твердження як істина в межах певної наукової теорії, сприймаються без доказовості і виступають у ролі аксіоми;
д) постулат - це...	д) головне вихідне положення будь-якої наукової теорії, вчення, науки як початкова форма систематизації знань, абстрактне визначення ідеї;
є) принцип - це...	є) відображення найбільш суттєвих і властивих предмету чи явищу ознак.

11. Які функції виконує наука в суспільстві?

а) задоволення потреб людини у пізнанні законів природи і суспільства;
б) розвитку культури, гуманізації виховання і формування нової людини;
в) удосконалення виробництва і суспільних відносин;
г) забезпечення обороноздатності держави і її міжнародного іміджу;
д) формування різноманітних галузей наукових теорій.

12. Об'єднайте наведені галузі знань у три групи:

	1. фізика
	2. хімія
а) Природничі	3. психологія
	4. педагогіка
	5. логіка
б) Суспільні	6. економіка

в) Філософські	7. філологія 8. історія 9. технологія 10. географія 11.право 12. біологія 13. філософія 14. соціологія

13. В основі класифікації наук головним методом є:
а) методологічний;
б) гносеологічний;
в) логічний;
г) історичний;
д) проблемний;
є) комплексний.
14. Назвіть суб'єкти наукової діяльності:
а) науково-педагогічні працівники;
б) студенти, асистенти;
в) вчені;
г) наукові працівники;
д) всі разом.
15. Форма думки, в якій міститься усвідомлення мети пізнання нового явища - це:
а) наукова ідея;
б) закон;
в) поняття;
г) принцип.
16. Метод – це:
а) засіб дослідження мети, спосіб пізнання явищ дійсності в їх взаємозв'язку та розвитку;
б) засіб пізнання - спосіб відтворення в мисленні досліджуваного об'єкту;
в) потреба і місце застосування наукових прийомів у процесі дослідження;
г) спосіб дослідження явищ, який визначає планомірний підхід до їх наукового пізнання та встановлення істини.
17. Назвіть методи емпіричного дослідження:
а) спостереження, порівняння;
б) формалізація, логічні;
в) вимірювання, експеримент;
г) математичні, моделювання.
18. Назвіть методи теоретичного дослідження:
а) ідеалізація, формалізація;
б) індукція;
в) моделювання;
г) логічні, історичні;
д) аксіоматичні.
19. Назвіть методи на емпіричному і теоретичному рівнях дослідження:
а) абстрагування;
б) аналіз і синтез;
в) порівняння;
г) індукція і дедукція;
д) математично-статистичні;
є) історичні.
20. Які види абстракції застосовуються у процесі дослідження?
а) ізолювання і ототожнювання;
б) аналітичність;
в) конструктивізація;

г) актуальна нескінченність;
д) потенційне здійснення;
є) емпіричність.
21. На чому базуються методи експертних оцінок?
а) базуються на збиранні та систематизації як індивідуальних, так і колективних оцінок, аналізуються і «об'єктивуються» їхні суб'єктивні оцінки за допомогою спеціальних процедур.
б) концепцією цих методів є припущення про безперервність розвитку більшості процесів реального життя.
в) різноманітні методи за допомогою яких здійснюється побудова і дослідження прогностичних моделей об'єкта прогнозування.
22. Методи екстраполяції це:
а) концепцією цих методів є припущення про безперервність розвитку більшості процесів реального життя.
б) базуються на збиранні та систематизації як індивідуальних, так і колективних оцінок, аналізуються і «об'єктивуються» їхні суб'єктивні оцінки за допомогою спеціальних процедур.
в) різноманітні методи за допомогою яких здійснюється побудова і дослідження прогностичних моделей об'єкта прогнозування.
23. Методи моделювання –
а) різноманітні методи за допомогою яких здійснюється побудова і дослідження прогностичних моделей об'єкта прогнозування.
б) процес конструювання математичної моделі реальної системи;
в) концепцією цих методів є припущення про безперервність розвитку більшості процесів реального життя.
24. Вимірювання – це:
а) це фізичний процес визначення чисельного значення деякої величини шляхом порівняння з еталоном;
б) певний перехід від реального об'єкту дослідження до його знакової моделі;
в) встановлення розходження між об'єктами матеріального світу або знаходження в них загального;
25. Аксіоматичним методом дослідження являється:
а) це метод дослідження і побудови наукової теорії, за якими її базові положення приймаються за вихідні аксіоми, а всі інші виводяться з них шляхом міркування за певними логічними правилами.
б) встановлення розходження між об'єктами матеріального світу або знаходження в них загального;
в) це фізичний процес визначення чисельного значення деякої величини шляхом порівняння з еталоном;
26. Що таке формалізація ?
а) це певний перехід від реального об'єкту дослідження до його знакової моделі, у процесі якого всі змістові терміни і твердження теорії замінюються логічними або математичними символами і формулами.
б) це метод дослідження і побудови наукової теорії;
в) це знаходження числа, що визначає кількісне співвідношення однотипних об'єктів або їхніх параметрів, що характеризують ті або інші властивості.
27. Порівняння – це:
а) встановлення розходження між об'єктами матеріального світу або знаходження в них загального;
б) це знаходження числа, що визначає кількісне співвідношення однотипних об'єктів або їхніх параметрів, що характеризують ті або інші властивості.
28. Методологія - це:
а) вчення про методи пізнання та перетворення дійсності;

б) сукупність прийомів, методів та процедур дослідження, що застосовуються в тій чи іншій соціальній галузі знань;
в) філософське вчення про методи пізнання;
г) матеріалістична діалектика, теорія пізнання, що досліджує закони розвитку наукового знання в цілому;
д) це концептуальний виклад мети, змісту, методів дослідження, які забезпечують отримання максимально об'єктивної, точної, систематизованої інформації про процеси та явища.

29. Що означає системний підхід в методології досліджень?

а) ґрунтовне вивчення явища, процесу;
б) послідовність і цілісність виконання дослідження;
в) комплексне дослідження великих і складних об'єктів (систем) як єдиного цілого з узгодженням всіх його елементів і частин за формулою: потреба - суб'єкт - об'єкт - процеси - умови - результат.

30. Головні напрями методології досліджень:

а) вивчення та аналіз наукових праць вітчизняних і зарубіжних вчених;
б) визначення концепції дослідження;
в) узагальнення ідей науковців;
г) формулювання аналітичних висновків;
д) проведення досліджень практичної реалізації ідеї.

31. Сформуйте модель наукового пізнання:

а) логічний висновок;
б) виявлення відхилень від правил;
в) первинне емпіричне узагальнення;
г) встановлення емпіричних фактів;
д) винахід теоретичної гіпотези з новою аргументацією.

32. Скільки існує рівнів методології?

а) три;
б) чотири;
в) один.

33. Загальна методологія – це:

а) загальна методологія, універсальна стосовно всіх наук і в зміст якої входять всі методи пізнання.
б) методологія наукового дослідження для груп родинних наук, що утворить загальні, приватні й загальнонаукові методи пізнання.
в) методологія наукових досліджень конкретної науки, у зміст якої включають загальні загальнонаукові, частки, спеціальні методи пізнання.

34. Дедуктивний спосіб —

а) спосіб дослідження, при якому приватні положення виводяться із загальних.
б) спосіб дослідження, при якому по приватних фактах і явищам установлюються загальні принципи й закони.
в) спосіб наукового дослідження, при якому явище розчленовується на складові частини.

35. Індуктивний спосіб

а) спосіб дослідження, при якому по приватних фактах і явищам установлюються загальні принципи й закони.
б) спосіб дослідження, при якому приватні положення виводяться із загальних.
в) спосіб наукового дослідження, що полягає в дослідженні явища в цілому, на основі об’єднання зв’язаних один з одним елементів у єдине ціле.

36. Аналіз – це

а) спосіб наукового дослідження, при якому явище розчленовується на складові частини.
б) відволікання від другорядних фактор з метою зосередження на найважливіших особливостях досліджуваного явища.
в) спосіб дослідження, при якому по приватних фактах і явищам установлюються загальні принципи й закони.

37. Синтезом називають

а) спосіб наукового дослідження, що полягає в дослідженні явища в цілому, на основі об'єднання зв'язаних один з одним елементів у єдине ціле.

б) спосіб наукового дослідження, при якому явище розчленовується на складові частини.

в) це безперервний процес уточнення старих і розкриття нових, раніше невідомих сторін дійсності.

IV. Контроль самостійної роботи

1. Україна-2015: Національна стратегія розвитку.
2. Наука та інноваційний розвиток України.
3. Стратегія реформування освіти в Україні.
4. Здоров'я збереження - основна стратегія розвитку фізичного виховання як науки.
5. Стратегії розвитку масового спорту (науковий аспект).
6. Логіка наукового пізнання. Загальна характеристика основних логічних законів.

– Закон тотожності.
– Закон несуперечності висловів.
– Закон виключеного третього.
– Закон, або принцип достатньої підстави.

7. Робота з літературними джерелами в ході наукового дослідження.

– правила опису літературних джерел різних видів (ДСТУ).

Конспект змісту основних законів, що діють у галузі науки та освіти, фізичної культури та спорту в Україні на сучасному етапі (методичні рекомендації з самостійної роботи).

Література

1. Деделюк Н. А. Наукові методи дослідження у фізичному вихованні: навч. посіб. для студ. Луцьк: Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2010. 184 с.
2. Шейко В. М., Кушнаренко П. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: підручник. Київ : «Знання-Прес», 2002. 293 с.
3. Шиян Б. М., Вацеба О. М. Теорія і методика наукових досліджень у фізичному вихованні та спорті: навчальний посібник. Тернопіль: Навчальна книга-Богдан, 2008. 276 с.
4. Шиян Б. М., Єдинак Г. А., Петришин Ю. В.. Наукові дослідження у фізичному вихованні та спорті. Кам`янець-Подільський: ТОВ «Друкарня Рута», 2012. 280 с.
5. П'ятницька-Позднякова І. С. Основи наукових досліджень у вищій школі: [навчальний посібник]. К.: Центр навчальної літератури, 2003. 116 с.

Методичну розробку підготував доцент кафедри теорії та методики фізичної культури і спорту, к.х.н. Іванишин І.М.

Методична розробка обговорена і затверджена на засіданні кафедри теорії та методики фізичної культури і спорту від 30.08.2020 р. (Протокол №1).

Завідувач кафедри теорії та методики
фізичної культури і спорту, д.б.н., професор Мицкан Б.М.

МЕТОДИЧНА РОЗРОБКА №2
семінарського заняття з дисципліни
“ТЕОРІЯ І МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У ФІЗИЧНІЙ КУЛЬТУРІ”
для студентів спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура)

Види наукових і методичних робіт. Науково-дослідна діяльність студентів (2 год).

Мета: у результаті вивчення теми студенти повинні знати: складові компетентності наукового працівника в галузі фізичного виховання і спорту, види наукових, методичних публікацій та вимоги до них; вміти: робити доповіді за результатами наукових досліджень, реферативно викладати необхідний матеріал.

ПЛАН.

1. Науково-методична компетентність сучасного фахівця з фізичної культури і спорту (*компетентність, компетенція, знання, уміння, методична культура, комунікативна культура, пізнавальна, проективна, акакдемічна*).
2. Науково-методична та науково-дослідна діяльність у сфері фізичної культури і спорту (*дослідження фізичного розвитку, фізичної підготовленості і функціонального стану школярів; вивчення класу, групи учнів; спостереження й аналізу навчальної, тренувальної та змагальної діяльності; підбору адекватних засобів і методів навчання; аналізу власної діяльності і досвіду роботи колег; апробації ефективності різних режимів м'язової діяльності; планування уроків і спортивного тренування в секціях; визначення доступних навантажень для учнів під час виконання різних за характером та інтенсивністю фізичних вправ, оцінки динаміки показників фізіологічного стану, оперативних і кумулятивних ефектів, досягнутих унаслідок фізичних навантажень*);
3. Поняття наукового дослідження (*ознаки наукового дослідження: творчий характер, самостійність, наступність знань, новизна та унікальність, зв’язок з іншими науками, органічний зв’язок теорії і практики*).
   – фундаментальні наукові дослідження;
   – прикладні наукові дослідження.
4. Етапи роботи над науковим дослідженням (*підготовчий, етап роботи над змістом, заключний*).
   – вибір проблеми і теми дослідження (*наукова проблема, актуальність, змістовність, інформативність і розробленість, новизна*);
   – попередня розробка теоретичних передумов;
   – вивчення історії та сучасного стану проблеми; підготовка до дослідження;
   – формулювання мети, завдань і гіпотези;
   – методи вибору об'єкту і предмету дослідження;
   – вибір методів дослідження (*первинні, вторинні*);
   – вибір чи розробка методики проведення дослідження;
   – наукова новизна і практична значущість дослідження;
   – складання робочого плану;
   – збір та обробка нової інформації;
   – формулювання висновків і пропозицій;
   – літературний виклад матеріалів дослідження та оформлення роботи;
   – колективне обговорення, консультування, рецензування;
   – впровадження результатів дослідження.

5. Науково-дослідна діяльність студентів.
   – реферат, доповідь;
   – наукова стаття, тези;
   – курсова робота;
   – дипломна робота;
   – магістерська дисертація.
6. Види методичних робіт.
   – програма;
   – підручник, навчальний посібник;
   – методичні рекомендації;
   – електронні видання.
7. Вимоги до публікацій.

I. Розкрити зміст понять:

“ компетентність”, “наукове дослідження”, “НДДС”, “реферат”, “наукова публікація”, “доповідь”, “наукова стаття”, “тези”, “анотація”, “рецензія”, “курсова робота”, “дипломна робота”, “магістерська робота”, «доповідь», “програма”, “підручник”, “навчальний посібник”, “методичні рекомендації”.

II. Підготувати реферат на тему:

1. Конспект Положення про науково-дослідну роботу студентів.
2. Аналіз чинних програм з фізичної культури у початкових, середніх і старших класах.

III. Практична робота.

1. Скласти бібліографію до теми "Наукова організація роботи вчителя фізичної культури"

IV. Дайте відповіді на тестові завдання:

1. Дати визначення поняття «наукове дослідження »:

а) цілісний підхід до вивчення окремих явищ;

б) застосування історичного підходу до пізнання дійсності;

в) цілеспрямоване вивчення явищ і процесів, аналіз впливу на них різних факторів, а також вивчення взаємодії між явищами.

2. Які риси характерні для наукового дослідження:

а) послідовність;

б) актуальність;

в) доказовість;

г) об'єктивність;

д) відтворюваність;

є) точність;

ж) реальність.

3. Об'єкт дослідження – це

а) підприємство або галузь;

б) процес чи явище, яке породжує проблемну ситуацію і обране для дослідження;

в) те, на що спрямований процес пізнання;

г) навколишній матеріальний світ і його відображення в свідомості людини.

4. Предмет дослідження - це:

а) явище або процес, обрані для пізнання;

б) фактори та взаємовідносини між ними;

в) властивості явищ, процесів, досліджувані з певною метою відносно їх ставлення до об'єкту.

5. Назвіть головні етапи наукового дослідження за черговістю проведення:

а) науковий закон;
б) проведення експерименту;
в) узагальнення наукових факторів;
г) формулювання понять, суджень;
д) доведення правильності гіпотез;
є) висунення гіпотез;
ж) виникнення ідеї.

6. Вимоги до вибору теми дослідження:

а) наявність близької за назвою і розробкою теми;
б) актуальність;
в) перспективність;
г) відповідність профілю навчання;
д) ступінь відповідності до загальнонаукової проблеми кафедри.

7. Встановіть черговість етапів виконання науково-дослідної роботи:

а) уточнення проблеми і складення змісту;
б) вивчення літературних джерел;
в) вибір теми;
г) визначення мети дослідження;
д) формулювання завдань;
є) визначення гіпотези;
ж) проведення експерименту, досліду;
з) аналіз результатів експерименту та систематизація накопиченого матеріалу;
і) складання розширеного плану роботи;
й) літературне оформлення.

8. За яких умов гіпотеза переконлива?

а) не суперечить принципам наукового пізнання;
б) враховує раніше відомі науці закони;
в) пояснює всі фактори, для вивчення яких вона висувається;
г) принципово перевіряється;
д) логічно не суперечлива;
є) максимально проста;
ж) все зазначене правильне.

9. При визначенні змісту наукової проблеми (теми) необхідно:

а) з'ясувати, які явища, предмети, процеси, закономірності має охоплювати проблема;
б) обмежити тему від питань суміжних тем;
в) визначити коло літературних джерел і документів, які є основними і вихідними в розробці проблеми;
г) все зазначене.

10. Виберіть правильні відповіді:

а) монографія - це...	а) система економічних організаційних і правових відносин щодо продажу і купівлі технології, послуг, продукції тощо;
б) збірник - це...	б) нормативні документи щодо єдиних вимог до продукції, її розробки, виробництву та застосування;
в) періодичні видання - це...	в) це видання, яке складається з окремих робіт різних авторів, присвячених одному напряму, але з різних галузей;
г) стандарт - це...	г) наукова праця, присвячена глибокому викладу матеріалу в конкретній галузі науки;
д) довідково-інформаційний фонд - це...	д) журнали, бюлетені, інші видання з різних галузей науки і техніки;
є) інформаційний ринок - це...	є) сукупність упорядкованих первинних документів і довідкового пошукового апарату.

11. Наукова публікація це:
а) виступ у пресі;
б) виступ по радіомовленню;
в) розміщення інформації в фахових та інших виданнях;
г) все зазначене вірне.
12. До якої групи наукових видань належать: монографія, тези доповідей, автореферат?:
а) науково-дослідної;
б) джерелознавчої.
13. До якої групи видавничого оформлення відносяться дані про автора, заголовок видання, індекс УДК і ББК, міжнародний стандартний номер ISBN?:
а) випускні дані;
б) вихідні дані;
в) випускні відомості.
14. Які бібліотеки входять до обов'язкового переліку затвердженого ВАК України?:
а) Національна бібліотека України ім. В.І.Вернадського;
б) Львівська державна наукова бібліотека ім. В.С.Стефаника;
в) Луганська державна наукова бібліотека;
г) Книжкова палата України;
д) Кримська державна бібліотека м. Сімферополь.
15. В яких одиницях рахується обсяг рукопису у видавничому договорі?:
а) обліково-видавничому аркуші;
б) авторському аркуші;
в) друкованому аркуші.
16. Дайте вірну відповідь, яка це робота:
якщо в ній викладено результати одного дослідження, висновки, визначена структура і обмежене видання:
а) монографія;
б) дисертація.
17. В якій науковій праці подається короткий виклад основних аспектів дослідження?:
а) наукова стаття;
б) реферат;
в) тези доповіді.
18. Які методичні прийоми викладу наукового матеріалу?:
а) цілісний;
б) послідовний;
в) вибірковий;
г) все зазначене вірно.
19. Які види доповідей застосовуються в практиці?:
а) звітні;
б) поточні;
в) наукові;
г) все зазначене вірно.
20. До якого виду видавничого оформлення відносяться дані про місце випуску видання, назва видавництва, рік випуску?:
а) вихідні дані;
б) випускні дані;
в) вихідні відомості.
21. Назвіть форми звітності при науковому дослідженні:
а) реферат;
б) інформація;
в) дисертація;
г) аналітична записка;
д) звіт;

є) все зазначене вірне.

22. Референт – це:

а)особа, яка представляє офіційно інтереси науковця;

б) особа, яка складає реферат;

в) особа, яка є прес-секретарем Академії Наук;

г) особа, яка рецензує наукову роботу.

23. Доповідь на певну тему, що передбачає огляд відповідних літературних та інших джерел – це …

24. Вид публікації, у якій подаються проміжні або кінцеві результати, висвітлюються конкретні питання за темою дослідження, фіксується науковий пріоритет автора:

а) тези;

б) реферат;

в) наукова стаття;

г) магістерська робота.

25. Тези – це …

26. Основною метою написання магістерської роботи є:

а) отримання нових наукових результатів;

б)розробка навчально-методичної літератури;

в) набуття студентом вмінь здійснювати наукове дослідження.

27. Вкажіть орієнтовний обсяг сторінок для зазначених видів робіт:

а) 2с	1. наукова стаття
б) 8-12с	2. тези конференції
в) 10-15с	3. магістерська робота
г) 80-100с	4. реферат

IV. Контроль самостійної роботи

1. Зміст основних нормативних документів в області фізичного виховання і спорту та здоров'язбереження населення.
2. Міжпредметні зв'язки в області фізичного виховання.
3. Робота з літературними джерелами в ході наукового дослідження.
   - основні прийоми роботи з літературними джерелами;
   - види літературних джерел.
4. Підібрати необхідні матеріали для розкриття теми "Правила конспектування, оформлення та доопрацювання конспекту". Оформити у вигляді статті до педагогічної газети.
5. Провести спостереження за одним із студентів з метою виявлення режиму індивідуальної праці та відпочинку. Оформити у вигляді наукового звіту.

Література

1. Шиян Б. М., Єдинак Г. А., Петришин Ю. В.. Наукові дослідження у фізичному вихованні та спорті. Кам`янець-Подільський: ТОВ «Друкарня Рута», 2012. 280 с.
2. Сергієнко Л.П. Технології наукових досліджень у фізичній культурі: підручник для студентів вищих навчальних закладів: у 2 кн. Тернопіль : Навчальна книга–Богдан, 2014. 496 с.
3. Цеков Ю. І. Довідник здобувача наукового ступеня / Цеков Ю. І. [5-е видання]. К., 2011. 69 с.
4. Мацюк З., Станкевич Н. Українська мова професійного спрямування: Навч. посібн. / З.Мацюк, [2-е вид.]. К.: Каравела, 2005.

Розд. 6. Різновиди наукових робіт. С. 275–306.

5. Безлюдний О.І. Магістерська робота у педагогічному вузі: Посібник для студентів-магістрантів. К.: Науковий світ, 2000. 235 с.
6. Краснобокий Ю.М. Словник-довідник науковця-початківця. К.: Науковий світ, 2000. 83 с.

7. Курсова, дипломна, магістерська: що про них потрібно знати?: Методичні рекомендації до виконання та оформлення науково-дослідних робіт студенті/ Укл. Гнаповська Л.В. Суми: Сум. ДПУ ім.А.С.Макаренка, 2001. 36 с.
8. Tuning Educational Structures Europe. Line I. Learning Outcomes. Competences. Methodology. 2001–2003. Phase 1. [Electronic resourse]. — Mode of access: http://www.relintdeusto.es/Tuning Project/index.htm

Методичну розробку підготувала доцент кафедри теорії та методики фізичної культури і спорту, к.х.н. Іванишин І.М.

Методична розробка обговорена і затверджена на засіданні кафедри теорії та методики фізичної культури і спорту від 30.08.2020 р. (Протокол №1).

Завідувач кафедри теорії та методики
фізичної культури і спорту, д.б.н., професор Мицкан Б.М.

МЕТОДИЧНА РОЗРОБКА №3
семінарського заняття з дисципліни
“ТЕОРІЯ І МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У ФІЗИЧНІЙ КУЛЬТУРІ”
для студентів спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура)

Методологія психолого-педагогічних досліджень у фізичній культурі і спорті (2 год).

Мета: у результаті вивчення теми студенти повинні знати: методологічні основи психолого-педагогічних досліджень у спорті, систематизацію та принципи відбору методів спортивно-педагогічних досліджень; вміти: проводити бесіди, інтерв’ю, складати анкети, визначати об’єкт, мету, прийоми спортивно-педагогічних спостережень.

ПЛАН.

1. Методологія психолого-педагогічних досліджень (*визначення, завдання, рівні, функції, положення, принципи*).
2. Систематизація методів спортивно-педагогічних досліджень.
   – організаційні методи (*порівняльно-зрізовий; лонгітюдний; комплексний*).
   – емпіричні методи (*обсервації, діагностичні, експериментальні, методи опитування, кваліметричні методи і ін.*).
   – інтерпретаційні методи (*редукціонізм, конструктивізм, узагальнення, узагальнення ситуації, узагальнення відповідей, узагальнення на рівні особистостей, узагальнення відносин*).
   – традиційно-педагогічні методи дослідження (*метод вивчення психолого-педагогічної наукової та методичної літератури, архівних матеріалів, метод вивчення продуктів діяльності, метод контент-аналізу, метод вивчення та узагальнення передового педагогічного досвіду*).
3. Принципи, вимоги, правила вибору методів і логіки дослідження у сфері фізичної культури і спорту.
4. Бесіда, інтерв’ю, анкетування.
5. Педагогічне спостереження. Види педагогічних спостережень (*цілеспрямоване і випадкове, суцільне і вибіркове, безпосереднє і опосередковане, тривале і короткочасне, відкрите і приховане, констатувальне і оцінююче, неконтрольоване і контрольоване, каузальне і експериментальне, польове*).
6. Визначення об’єкта, мети, прийомів, перевірка висновків спостереження. Переваги і недоліки методу спостереження.

I. Розкрити зміст понять:
“педагогічне дослідження”, “обсервація”, “інтерпретація”, “інтерв’ю”, “анкетування”, “педагогічне спостереження”, “тестування”, “джерело передового педагогічного досвіду”, “принцип цілісного вивчення”, “принцип комплексного використання методів дослідження”, “принцип об’єктивності”, “принцип єдності вивчення та виховання ”, “принцип одночасного вивчення колективу й особистості”, “принцип вивчення явищ під час розвитку”.

II. Підготувати реферат на тему:
1. Евристика та евристичні методи дослідження.
2. Особливості соціологічних досліджень. Організація і проведення соціологічних досліджень.

III. Дайте відповіді на тестові завдання:
1. Характерними рисами педагогічного дослідження є:
а) неповторність педагогічних процесів;
б) об'єкти у педагогічному дослідженні не бувають ідентичними;

в)…
г)…
2. Науково-педагогічні дослідження умовно поділяють на:
а) якісні і кількісні;
б) наукові і буденні;
в) теоретичні і практичні;
г) довгострокові і короткотривалі.
3. Які підходи до вивчення науково-педагогічних досліджень Вам відомі?
4. Залежно від … педагогічні дослідження поділяють на фундаментальні і прикладні
5. Урахування в процесі дослідження сукупності факторів, які позначаються на функціонуванні об'єкта дослідження це підхід
а) системний;
б) цілісний;
в) структурний;
г) комплексний
6. Методами, які забезпечують можливість безпосереднього пізнання педагогічної дійсності, називаються:
а) теоретичні методи дослідження;
б) емпіричні методи дослідження;
в) прогностичні методи дослідження;
г) педагогічні методи дослідження.
7. За тривалістю дослідження спостереження розподіляють на:
а) ситуативне, періодичне та лонгітюдне;
б) стандартизоване, нестандартизоване;
в) зовнішнє, внутрішнє;
г) систематичне, несистематичне.
8. Практика навчання, виховання і освіти, тобто організований цілеспрямований педагогічний процес і його результати – це:
а) масовий педагогічний досвід;
б) педагогічний досвід;
в) новаторство;
г) передовий педагогічний досвід.
9. Висока майстерність педагога, практика, яка дає високий стійкий педагогічний результат – це:
а) масовий педагогічний досвід;
б) педагогічний досвід;
в) новаторство;
г) передовий педагогічний досвід.
10. Типовий досвід роботи установ народної освіти, який характеризує досягнутий рівень практики навчання, виховання і реалізації в ній досягнень педагогічної науки – це:
а) масовий педагогічний досвід;
б) педагогічний досвід;
в) новаторство;
г) передовий педагогічний досвід.
11. Пізнавальна процедура, пов'язана з визначенням числового значення деякої величини за допомогою одиниці вимірювання – це:
а) порівняння;
б) вимірювання;
в) шкалювання;
г) моделювання.
12. Метод вивчення об'єкта, коли дослідник активно і цілеспрямовано впливає на нього шляхом створення штучних умов чи застосування звичайних умов, необхідних для виявлення відповідних властивостей – це:
а) експеримент;

б) спостереження;
в) опитування;
г) тестування.
13. Стандартизоване вимірювання індивідуальних відмінностей, властивостей, явищ – це:
а) анкетування;
б) інтерв'ю;
в) бесіда;
г) тестування.
14. Проводити соціометричне опитування можна в колективах, які існують не менше:
а) 9-10 місяців;
б) 3-4 місяців;
в) 6-7 місяців;
г) 1 року.
15. Продовжіть перелік історико-педагогічних джерел:
а) нормативні матеріали;
б) …;
в) …;
г) … .
16. Продовжіть перелік видів анкет:
а) анкета-інтерв'ю;
б) …;
в) …;
г) … .
17. Які з поданих тверджень є перевагами наукового спостереження?
а) безпосередність самого спостереження;
б) широта поля спостереження;
в) одноразовість;
г) тенденція очікування у спостерігача;
д) можливість використання технічних засобів;
е) ефекти поблажливості, тенденції дослідника давати позитивну оцінку явища.
18. З перерахованих нижче оберіть методи усного опитування:
а) анкетування;
б) інтерв'ю;
в) бесіда;
г) спостереження.
19. Доповніть перелік критеріїв аналізу передового педагогічного досвіду:
а) новизна;
б) …;
в) …;
г) … .
20. Форми використання матеріалів наукового дослідження:
а) дисертація;
б) доповідь, виступ;
в) звіт про дослідження;
г) наукова публікація;
д) курсова (дипломна) робота;
є) планування наукової проблеми.
21. Завершальним етапом виконання науково-дослідної роботи є:
а) узагальнення результатів дослідження;
б) апробація результатів дослідження;
в) оформлення результатів дослідження;
г) запровадження результатів дослідження
22. Концепція дослідження це:

а) вихідні концептуальні принципи дослідження;
б) усталені положення наукового дослідження;
в) логіка наукового пошуку;
г) сукупність підходів наукового дослідження
23. Форми використання матеріалів наукового дослідження:
1) дисертація;
2) доповідь;
3) курсова робота;
4) реферат;
5) автореферат.

IV. Контроль самостійної роботи

Реферати:
1. Методи отримання ретроспективної інформації.
2. Методи вивчення передового педагогічного досвіду з питань фізичної культури.
3. Психологічний аналіз педагогічних здібностей вчителя (викладача) фізичної культури.
4. Етика психолого-педагогічних досліджень.

Література

1. Актуальні проблеми фізичного виховання різних верств населення: матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції (Харків, 20 травня 2016 р.) [Електронний ресурс]. Харків: ХДАФК, 2016. 228 с. Режим доступу: http://hdafk.ldiarkov.ua/ua/materiali-intemet-konferentsiji-2016.
2. Гончаренко С.У. Педагогічні дослідження: Методичні поради молодим науковцям. К., 1995. 142 с.
3. Донців А.В. Методологія та методика соціально-педагогічних досліджень. Методичні рекомендації та програма курсу. Харків: ХДПУ, 2001. 32 с.
4. Деделюк Н. А. Наукові методи дослідження у фізичному вихованні: навч. посіб. для студ. Луцьк: Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2010. 184 с.
5. Шейко В. М., Кушнаренко П. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: підручник. Київ : «Знання-Прес», 2002. 293 с.
6. Шиян Б. М., Єдинак Г. А., Петришин Ю. В.. Наукові дослідження у фізичному вихованні та спорті. Кам`янець-Подільський: ТОВ «Друкарня Рута», 2012. 280 с.

Методичну розробку підготувала доцент кафедри теорії та методики фізичної культури і спорту, к.х.н. Іванишин І.М.

Методична розробка обговорена і затверджена на засіданні кафедри теорії та методики фізичної культури і спорту від 30.08.2020 р. (Протокол №1).

Завідувач кафедри теорії та методики
фізичної культури і спорту, д.б.н., професор Мицкан Б.М.

МЕТОДИЧНА РОЗРОБКА №4
семінарського заняття з дисципліни
“ТЕОРІЯ І МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У ФІЗИЧНІЙ КУЛЬТУРІ”
для студентів спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура)

Тестування психомоторних і психологічних характеристик особистості. Обробка результатів анкетування (2 год).

Мета: у результаті вивчення теми студенти повинні знати: систематизацію та принципи відбору методів спортивно-педагогічних досліджень; вміти: планувати та проводити педагогічний експеримент і спортивні тестування.

ПЛАН.

1. Педагогічний експеримент (*класичний, багатофакторний, виробничий, навчальний, пілотний, пошуковий, підтверджувальний*).
2. Основні принципи діагностики педагогічних процесів.
3. Тестування у дослідженнях з фізичної культури (*тест, тести спеціальних здібностей, тести досягнень, тестування фізичних якостей*).

II. Підготувати реферат на тему:

1. Психологічний аналіз педагогічних здібностей вчителя (викладача) фізичної культури.
2. Психодіагностичні методики у практиці вчителя (викладача) фізичної культури.
3. Етика психолого-педагогічних досліджень

III. Практична робота

1. Провести тестування за методикою вивчення самооцінки стану САН (http://psychic.at.ua/publ/psikhodiagnostyka/diagnostika_temparamentu_i_kharakteru/metodika_samoocinka_psikhichnogo_stanu_samopochuttja_zagalna_aktivnist_nastrij_san/13-1-0-68).
2. Визначити рівень особистісної та ситуативної тривожності за методикою Ч. Спілбергера та Ю. Ханіна (http://psychic.at.ua/publ/psikhodiagnostyka/diagnostika_temparamentu_i_kharakteru/shkala_reaktivnoji_situativnoji_ta_osobistisnoji_trivozhnosti_ch_d_spilbergera_ju_l_khanina/13-1-0-67).
3. Використання методики багатофакторного дослідження особистості Р. Б. Кеттела (http://psychic.at.ua/publ/psikhodiagnostyka/diagnostika_temparamentu_i_kharakteru/test_kettella_16_rf_opituvalnik/13-1-0-56).
4. Визначення емоційного вигорання за методикою В.В. Бойко (http://psy.rv.ua/content/d%D1%96agnostika-sindromu-%C2%ABvigorannya%C2%BB-v-profes%D1%96yakh-sistemi-%C2%ABlyudina-lyudina%C2%BB).
5. Визначення рівня педагогічних домагань за методикою моторної проби Шварцландера (http://www.psy-files.ru/mat/osobennosti-lichnosti/29-motornaja_proba_shvarclandera.html).
6. Запропонувати методи для підвищення моторної щільності уроку фізичної культури (http://studopedia.com.ua/1_191064_metodika-provedennya-hronometrazhu-uroku-fizichnoi-kulturi.html).

IV. Творчо-пізнавальні завдання

1. Обґрунтуйте необхідність такого етапу організації психолого-педагогічного експерименту, як історико-теоретичний аналіз явища.

2. Обґрунтуйте необхідність такого етапу організації, як планування програми експерименту.
3. Обґрунтуйте необхідність такого етапу організації, як розробка критеріїв, показників та рівнів явища, що вивчається.
4. Уявимо, що ви вивчаєте психічний розвиток студентів і у вашому експерименті взяло участь 40 осіб в одній групі, з яких 8 показало високий рівень, 12 – середній і 20 – низький; і 25 осіб у другій групі, з яких високий рівень показало 4 особи, середній – 12 і низький – 9. Подайте отримані результати у вигляді таблиці й зробіть порівняльний аналіз.
5. Маючи рівні сформованості критеріїв явища чи процесу, що вивчається, подайте у вигляді таблиці їх сформованість і поясність, яким чином було отримано кінцеві результати.
6. Проаналізуйте основні етапи організації та проведення діагностуючого експерименту в соціальній роботі.
7. Проаналізуйте основні етапи організації та проведення формувального експерименту в соціальній роботі.
8. Зробіть порівняльний аналіз даних діагностуючого і формувального експериментів.
9. Формалізуйте проблему вашого дослідження.
10. Доведіть доцільність оформлення результатів експерименту тими чи іншими засобами.

Література

1. Туриніна О. Л. Методологія та методи психологічного дослідження: навч.- метод. посіб. Київ: ДП “Вид. дім “Персонал”, 2018. 206 с. https://maup.com.ua/assets/files/lib/book/metod_psih_dosl.pdf.
2. Гончаренко С.У. Педагогічні дослідження: Методичні поради молодим науковцям. К., 1995. 142 с.
3. Донців А.В. Методологія та методика соціально-педагогічних досліджень. Методичні рекомендації та програма курсу. Харків: ХДПУ, 2001. 32 с.
4. Скринінг шкільного життя. Методика комплексного психодіагностичного вивчення стану навчально-виховного процесу загальноосвітньої школи. Тернопіль: Підручники і посібники, 2001. 72 с.
5. Шандригось В.І. Методи дослідження фізичного стану школярів в процесі фізичного виховання: метод. реком. на допомогу студентам. Тернопіль, 2001. 156 с.
6. Шиян Б.М., Вацеба О.М. Теорія і методика наукових педагогічних досліджень у фізичному вихованні та спорті: Навчальний посібник. Тернопіль: Навчальна книга - Богдан, 2008. 276 с.
7. Сергієнко Л.П. Практикум з психології спорту: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів фізичного виховання і спорту. Харків: «ОВС», 2008. 256 с. http://kpnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/13/2013/11/%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%BA%D1%83%D0%BC-%D0%B7-%D0%BF%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%97-%D1%81%D0%BF%D0%BE%D1%80%D1%82%D1%83.pdf.

Методичну розробку підготувала доцент кафедри теорії та методики фізичної культури і спорту, к.х.н. Іванишин І.М.

Методична розробка обговорена і затверджена на засіданні кафедри теорії та методики фізичної культури і спорту від 30.08.2020 р. (Протокол №1).

Завідувач кафедри теорії та методики

фізичної культури і спорту, д.б.н., професор Мицкан Б.М.

МЕТОДИЧНА РОЗРОБКА №5
семінарського заняття з дисципліни
“ТЕОРІЯ І МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У ФІЗИЧНІЙ КУЛЬТУРІ”
для студентів спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура)

Методологія медико-біологічних досліджень у фізичній культурі (2 год).

Мета: у результаті вивчення теми студенти повинні знати: методологічні основи медико-біологічних досліджень у спорті; вміти: проводити обстеження, антропометричні вимірювання, вимірювати стан серцево-судинної, дихальної і м’язової систем найпростішими методами.

ПЛАН.

1. Методологія медико-біологічних досліджень (*принципи комплексного використання методів дослідження, вивчення явищ під час розвитку*).
2. Методи оцінки фізичного розвитку (*антропометрія, спірометрія, динамометрія, метод індексів: масо-ростовий індекс Кетле; індекс маси тіла; індекс відносної сили; індекс загального фізичного розвитку Піньє; грудно-ростовий індекс; життєвий індекс; центильні методи; каліперометрія*).
3. Експрес-методики дослідження і оцінка соматичного здоров’я та функціонального стану осіб, що займаються фізичною культурою і спортом (*прості функціональні проби, ортостатична проба, кліностатична проба, показники норми*).
4. Методи дослідження стану м’язової системи (*біомеханічні методи: динамометрія, динамографія, тензодинамометрія, електротензодинамографія, електроміографія, електротонометрія*).
5. Методи тестування фізичної працездатності людини (*Гарвардський степ-тест, тест PWC_{170}, максимальне споживання кисню (МСК), ергометрія*).

I. Розкрити зміст понять:

“функціональні проби”, “обсервація”, “інтерпретація”, “метод індексів”, “центильний метод”, “біомеханічний метод”, “тестування”, “фізична працездатність”, “діагностика”, “принцип комплексного використання методів дослідження”, “принцип вивчення явищ під час розвитку”.

II. Підготувати реферат на тему:

1. Фізіологічна періодизація онтогенезу людини як основа організації рухової діяльності в різних вікових періодах.
2. Функціональна характеристика різних рівнів фізичного стану людини.

III. Дайте відповіді на тестові завдання:

1.Фізична працездатність – це:

a) здатність виконувати максимальну фізичну роботу
b) потенціальна здатність проявити максимум фізичного зусилля у статичній, динамічній або змішаній роботі
c) рухова якість, яка комплексно характеризує здоров'я
d) функціональний стан кардіореспіраторної системи

2. Плетизмографія дозволяє оцінити:

a) розтягненість легень
b) роботу дихання
c) внутрішньоплевральний тиск
d) величину судинного тонусу
e) вентиляційно-перфузійну відповідність

3. Для оптимального дозування фізичних навантажень в похилому віці перед усім треба орієнтуватись на стан:

a) серцево-судинної системи
b) дихальної системи
c) системи травлення
d) опорно-рухового апарату
e) нервової системи

4. До непрямих методів оцінки МСК при тестуванні на велоергометрі не відноситься:

a) А. за результатами проби PWC_{170}
b) за номограмою Astrand-Ryhming
c) за номограмою Shepard
d) за індексом Гарвардського степ-тесту
e) за формулою Von Dobeln

5. Під час комбінованої функціональної проби Лєтунова застосовують наступні фізичні навантаження:

a) 20 присідань за 30 с, біг на місці 15 с з високим підніманням стегна, біг на місці 3 хв у темпі 180 кроків за 1 хв
b) присідань за 30 с, 60 підскоків за 30 с, біг на місці 3 хв у темпі 150 кроків за 1 хв E) 60 підскоків за 30 с,біг на місці 3хв у темпі 120 кроків за 1 хв
c) біг на місці 3 хв у темпі 180 кроків за 1 хв, 20 присідань за 30 с, біг на місці 15 с з високим підніманням стегна
d) біг на місці 15 с з високим підніманням стегна, 20 присідань за 30 с, біг на місці 3 хв. у темпі 180 кроків за 1 хв

6. Висота сходинки при Гарвардському степ-тесті:

a) регламентується статтю, віком і фізичним розвитком
b) 50 см
c) 45 см
d) 40 см
e) 35 см

7. Під час тестування фізичної працездатності застосовують:

a) сходинку Мастера
b) велоергометр
c) степ-ергометри
d) велоергометр, тредміл, тредбан, степ-ергометр
e) 12-хвилинний 1,5-мильний тести

8. Класи фізичного стану визначають за допомогою:

a) проби Штанге
b) тесту Наваккі
c) субмаксимальної проби PWC-170 Купера
d) Гарвардського степ- тесту
e) 12-хвилинного та 1,5-мильного тестів

9. Для характеристики відновлювального періоду після м'язової діяльності не використовують пробу:

a) проба ДЦОЛІФК
b) тест Новаккі
c) Гарвардський степ-тест
d) проба Мастера
e) проба Мартіне

10. У трьохмоментну комбіновану пробу входять всі тести, за винятком:

a) 20 присідань за 30 с
b) трьоххвилинний біг на місці у темпі 180 кроків за 1 хв
c) п'ятихвилинний біг на місці у темпі 160 кроків за 1 хв
d) п'ятнадцяти секундний біг на місці у швидкому темпі

11. Під час тесту Руф'є застосовують наступні фізичні навантаження:

a) 30 присідань за 45 с
b) 20 присідань за 30 с
c) біг на місці 3 хв у темпі 180 кроків за 1 хв
d) біг на місці 15 с з високим підніманням стегна
e) 60 підскоків за 30 с

12. Коли підраховують частоту пульсу при визначенні фізичної працездатності за методом гарвардського степ-тесту?

a) тільки на 5-й хвилині відновного періоду
b) тільки на 2-й,3-й,4-й хвилинах відновного періоду
c) тільки на 1-й хвилині відновного періоду
d) тільки на 1-й, 2-й,3-й хвилинах відновного періоду
e) тільки на 3-й,4-й,5-й хвилинах відновного періоду

13. Ортостатична проба характеризує стан:

a) симпатичної частини вегетативної нервової системи
b) травної системи
c) дихальної системи
d) серцево-судинної системи
e) парасимпатичної частини вегетативної нервової системи

14. Час сходження на сходинку у Гарвардському степ тесті у дівчини 13 років:

a) 2 хвилини
b) 3 хвилини
c) 4 хвилини
d) 5 хвилин

15. Функціональні проби із специфічними навантаженнями використовують для визначення:

a) тренованості
b) психологічної підготовленості
c) тактичної підготовленості

16. Відповідність вентиляції інтенсивності обміну речовин в організмі оцінюється за допомогою:

a) спірографії
b) пневмотахометрії
c) загальної плетизмографії
d) капнографії
e) кисневого монітору

17. Яке дозоване фізичне навантаження слід використовувати під час масового профілактичного огляду для визначення функціонального стану серцево-судинної системи:

a) 20 присідань за 30 сек
b) комбіновану пробу С.П.Лєтунова
c) сходження на сходинку висотою 40 см – 5 хв
d) гарвардський степ-тест
e) сходження на сходинку висотою 33 см – 5 хв

18. Вимірювання ЖЕЛ після трихвилинного бігу на місці має назву проби:

a) Шафрановського
b) Руф'є
c) Розенталя
d) Лебедєва
e) Генчі

IV. Контроль самостійної роботи

Підготувати реферати на тему:

3. Біомеханічні методи наукових досліджень.
4. Методи вивчення рівня рухової активності різних груп населення.
5. Завдання та зміст первинного лікарсько-педагогічного контролю.

Література

1. Захожий В. Нормування фізичних навантажень у процесі оздоровчих занять фізичними вправами / В. Захожий, Л. Фукс // Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві: Зб. наук. праць. У 3-х т. Луцьк: РВВ "Вежа" Волинського національного університету ім. Лесі Українки, 2008. Т. 2. С. 116-120.
2. Хоменко В.П. Природничо-наукова підготовка фахівця фізичної культури : монографія. Полтава: ПНПУ ім. В.Г. Короленка, 2012. 380 с.
3. Шандригось В.І. Методи дослідження фізичного стану школярів в процесі фізичного виховання: метод. реком. на допомогу студентам. Тернопіль, 2001. 156 с.
4. Круцевич Т.Ю. Методи дослідження індивідуального здоровя дітей і підлітків у процесі фізичного виховання. К.: Олімпійська література, 1999. 230 с.
5. Шапаренко, І. Є. Медико-біологічні аспекти спортивного відбору та орієнтації: [навч. програма]. Полтава: ПНПУ ім. В. Г. Короленка, 2017. 7 с.
6. Деделюк Н. А. Наукові методи дослідження у фізичному вихованні : навч. посіб. для студ. Луцьк: Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2010. 184 с. https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/2714/1/metod%20doslidz.pdf
7. Дегтяренко Т.В., Долгієр Є.В. Медико-педагогічний контроль у фізичному вихованні та спорті: Підручник для студентів вищих навчальних закладів. Атлант ВОИ СОИУ, Одеса. 2018. 282 с. http://dspace.pdpu.edu.ua/bitstream/123456789/2056/1/%D0%9Cedical%20and%20pedagogical%20control.pdf

Методичну розробку підготувала доцент кафедри теорії та методики фізичної культури і спорту, к.х.н. Іванишин І.М.

Методична розробка обговорена і затверджена на засіданні кафедри теорії та методики фізичної культури і спорту від 30.08.2020 р. (Протокол №1).

Завідувач кафедри теорії та методики
фізичної культури і спорту, д.б.н., професор Мицкан Б.М.

МЕТОДИЧНА РОЗРОБКА №6
семінарського заняття з дисципліни
“ТЕОРІЯ І МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У ФІЗИЧНІЙ КУЛЬТУРІ”
для студентів спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура)

Експериментальна робота «Функціональний стан людини» (2 год).

Мета: у результаті вивчення теми студенти повинні знати: методи оцінки функціонального стану людини, фізичної працездатності; вміти: проводити обстеження, антропометричні вимірювання, визначати стан серцево-судинної, дихальної і м’язової систем найпростішими методами.

ПЛАН.

1. Експрес-методики дослідження і оцінка соматичного здоров’я та функціонального стану осіб, що займаються фізичною культурою і спортом (*прості функціональні проби, ортостатична проба, кліностатична проба, показники норми*).
2. Методи тестування фізичної працездатності людини:
   – *Гарвардський степ-тест*
   – *тест PWC_{170}*
   – *максимальне споживання кисню (МСК)*
   – *ергометрія*).

I. Розкрити зміст понять:
“функціональні проби”, “фізична працездатність”, “діагностика”.

II. Практична робота

1. Визначення аеробної фізичної працездатності людини за даними Гарвардського степ-тесту (*інструкція з методики проведення тесту додається*).
2. Здійснення розподілу дітей на медичні групи залежно від стану здоров'я та фізичного розвитку (*інструкція з методики проведення тесту додається*).

III. Дайте відповіді на тестові завдання:

1.Фізична працездатність – це:

e) здатність виконувати максимальну фізичну роботу
f) потенціальна здатність проявити максимум фізичного зусилля у статичній, динамічній або змішаній роботі
g) рухова якість, яка комплексно характеризує здоров'я
h) функціональний стан кардіореспіраторної системи

2. До непрямих методів оцінки МСК при тестуванні на велоергометрі не відноситься:

f) А. за результатами проби PWC_{170}
g) за номограмою Astrand-Ryhming
h) за номограмою Shepard
i) за індексом Гарвардського степ-тесту
j) за формулою Von Dobeln

3. Під час комбінованої функціональної проби Лєтунова застосовують наступні фізичні навантаження:

e) 20 присідань за 30 с, біг на місці 15 с з високим підніманням стегна, біг на місці 3 хв у темпі 180 кроків за 1 хв
f) присідань за 30 с, 60 підскоків за 30 с, біг на місці 3 хв у темпі 150 кроків за 1 хв Е) 60 підскоків за 30 с,біг на місці 3хв у темпі 120 кроків за 1 хв
g) біг на місці 3 хв у темпі 180 кроків за 1 хв, 20 присідань за 30 с, біг на місці 15 с з високим підніманням стегна

h) біг на місці 15 с з високим підніманням стегна, 20 присідань за 30 с, біг на місці 3 хв. у темпі 180 кроків за 1 хв

4. Висота сходинки при Гарвардському степ-тесті:

f) регламентується статтю, віком і фізичним розвитком
g) 50 см
h) 45 см
i) 40 см
j) 35 см

5. Під час тестування фізичної працездатності застосовують:

f) сходинку Мастера
g) велоергометр
h) степ-ергометри
i) велоергометр, тредміл, тредбан, степ-ергометр
j) 12-хвилинний 1,5-мильний тести

6. Класи фізичного стану визначають за допомогою:

f) проби Штанге
g) тесту Наваккі
h) субмаксимальної проби PWC-170 Купера
i) Гарвардського степ-тесту
j) 12-хвилинного та 1,5-мильного тестів

7. Під час тесту Руф'є застосовують наступні фізичні навантаження:

f) 30 присідань за 45 с
g) 20 присідань за 30 с
h) біг на місці 3 хв у темпі 180 кроків за 1 хв
i) біг на місці 15 с з високим підніманням стегна
j) 60 підскоків за 30 с

8. Коли підраховують частоту пульсу при визначенні фізичної працездатності за методом гарвардського степ-тесту?

f) тільки на 5-й хвилині відновного періоду
g) тільки на 2-й,3-й,4-й хвилинах відновного періоду
h) тільки на 1-й хвилині відновного періоду
i) тільки на 1-й, 2-й,3-й хвилинах відновного періоду
j) тільки на 3-й,4-й,5-й хвилинах відновного періоду

9. Час сходження на сходинку у Гарвардському степ тесті у дівчини 13 років:

e) 2 хвилини
f) 3 хвилини
g) 4 хвилини
h) 5 хвилин

10. Функціональні проби із специфічними навантаженнями використовують для визначення:

d) тренованості
e) психологічної підготовленості
f) тактичної підготовленості

Література

1. Романчук О. П. Лікарсько-педагогічний контроль в оздоровчій фізичній культурі. Одеса, 2010. 205 с.
2. Хоменко В.П. Природничо-наукова підготовка фахівця фізичної культури : [монографія]. Полтава : ПНПУ ім. В.Г. Короленка, 2012. 380 с.
3. Шандригось В.І. Методи дослідження фізичного стану школярів в процесі фізичного виховання: метод. реком. на допомогу студентам. Тернопіль, 2001. 156 с.
4. Мартиросов Е. Г., Николаев Д. В., Руднев С. Г. Технологии и методы определения состава тела человека. М.: Наука, 2006. 248 с.

5. Калиниченко І. О. Медико-педагогічний контроль за фізичним вихованням дітей у загальноосвітніх навчальних закладах: навч. посіб. Суми: Вид-во СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2013. 272 с.
6. Босенко А. І. Біологічні методи досліджень у фізичному вихованні та спорті: навчальний посібник. Одеса: ПНПУ імені К.Д. Ушинського, 2016. 70 с.
7. Дегтяренко Т.В., Долгієр Є.В. Медико-педагогічний контроль у фізичному вихованні та спорті: Підручник для студентів вищих навчальних закладів. Атлант ВОИ СОИУ, Одеса. 2018. 282 с.

Методичну розробку підготувала доцент кафедри теорії та методики фізичної культури і спорту, к.х.н. Іванишин І.М.

Методична розробка обговорена і затверджена на засіданні кафедри теорії та методики фізичної культури і спорту від 30.08.2020 р. (Протокол №1).

Завідувач кафедри теорії та методики
фізичної культури і спорту, д.б.н., професор Мицкан Б.М.

МЕТОДИЧНА РОЗРОБКА №7
семінарського заняття з дисципліни
“ТЕОРІЯ І МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У ФІЗИЧНІЙ КУЛЬТУРІ”
для студентів спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура)

Експериментальна робота «Рухова активність різних груп населення»

(2 год**).**

Мета: у результаті вивчення теми студенти повинні знати: методологічні основи методів дослідження стану здоров’я та рухової активності різних груп населення та нормативні показники; вміти: проводити оцінювання стану фізичного і соматичного здоров’я різних груп населення, визначати рівень рухової активності за методиками Фремінгемською та *IPEQ*.

ПЛАН.

1. Методи дослідження стану здоров'я (*фізичне здоров’я, суспільне здоров’я, демографічні критерії, стан захворюваності, індекс здоров’я, послідовне дослідження, поперечне дослідження, методика Г. Апанасенка, скринінгова оцінка ступеня ризику виникнення донозологічних патологічних відхилень у стані психічного здоров’я учнів пубертатного віку, методи оцінки якості життя*).
2. Методи дослідження рівня рухової активності різних груп населення (*рухова активність, норми рухової активності, крокометрія, ергометрія, метод індивідуального хронометражу, Фремінгемська методика, методика IPAQ, методика ОДА 23+*).

I. Розкрити зміст понять:
“фізичне здоров’я”, “соматичне здоров’я”, “психічне здоров’я ”, “рухова активність”, “крокометрія”, “скринінг”.

II. Підготувати реферат на тему:
1. Завдання та зміст первинного лікарсько-педагогічного контролю.
2. Функціональна характеристика різних рівнів фізичного стану людини.

III. Практична робота
1. Оцінювання достатності чи недостатності спеціально організованої рухової активності осіб різних вікових груп за методикою ОДА23+(*інструкція з методики проведення тесту додається*).
2. Оцінювання достатності чи недостатності спеціально організованої рухової активності осіб різних вікових груп за опитувальником IPAQ (*інструкція з методики проведення тесту додається*).
3. Масовий тест оцінки фізичного стану (Пирогова Е.А. зі співавт., 1984) (*інструкція додається*).

Література

1. Шандригось В.І. Методи дослідження фізичного стану школярів в процесі фізичного виховання: метод. реком. на допомогу студентам. Тернопіль, 2001. 156 с.
2. Сергета І.В., Бардов В. Г. Організація вільного часу та здоров’я школярів. Вінниця: РВВ ВАТ “Віноблдрукарня”, 1997. 292 с.

3. Апанасенко Г. Л., Волгіна Л. Н., Бушуєв Ю.В. Експрес-скринінг рівня соматичного здоров'я дітей та підлітків : метод. рекомендації КМАПО ім. П. Л. Шупика. К., 2000. 12 с.
4. Куц А. С. Модельные показатели физического развития и двигательной подготовленности населения центральной Украины: монография. К.: ИСКРА, 1993. 250 с.
5. Давиденко Е.В., Масауд Раслан Методика фремингемского исследования двигательной активности человека: Рекомендации по использованию. К., 1999. 12 с.
6. Філіппов М.М. Психофізіологія людини: Навч.посіб. К.: МАУП, 2003. 136 с.
7. Калиниченко І. О. Медико-педагогічний контроль за фізичним вихованням дітей у загальноосвітніх навчальних закладах: навч. посіб. Суми: Вид-во СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2013. 272 с.
8. Босенко А. І. Біологічні методи досліджень у фізичному вихованні та спорті: навчальний посібник. Одеса: ПНПУ імені К.Д. Ушинського, 2016. 70 с.
9. Дегтяренко Т.В., Долгієр Є.В. Медико-педагогічний контроль у фізичному вихованні та спорті: Підручник для студентів вищих навчальних закладів. Атлант ВОИ СОИУ, Одеса. 2018. 282 с.

Методичну розробку підготувала доцент кафедри теорії та методики фізичної культури і спорту, к.х.н. Іванишин І.М.

Методична розробка обговорена і затверджена на засіданні кафедри теорії та методики фізичної культури і спорту від 30.08.2020 р. (Протокол №1).

Завідувач кафедри теорії та методики
фізичної культури і спорту, д.б.н., професор Мицкан Б.М.

МЕТОДИЧНА РОЗРОБКА №8
семінарського заняття з дисципліни
“ТЕОРІЯ І МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У ФІЗИЧНІЙ КУЛЬТУРІ”
для студентів спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура)

Експеримент у спортивно-педагогічних дослідженнях. Методологія експерименту (2 год).

Мета: у результаті вивчення теми студенти повинні знати: класифікацію експериментів, методи обробки результатів експериментальних досліджень; вміти: планувати експеримент в галузі фізичного виховання і спорту.

ПЛАН.

1. Експеримент у спортивно-педагогічних дослідженнях (*експеримент, функції експерименту, особливості експерименту в галузі фізичної культури, об’єкти експерименту, експериментальні фактори, форми запису результатів експерименту*).
2. Суть, завдання, тривалість і результат спортивно-педагогічного експерименту.
3. Види спортивно-педагогічного експерименту (*природний, модельний, лабораторний; абсолютний, порівняльний; послідовний, паралельний; констатувальний, перетворювальний; відкритий, закритий*).
4. Мета, завдання та планування експерименту (*дослідницька програма, структура дослідницької програми, план експерименту з малим N, стратегія експерименту, протокол експерименту, ресурси експерименту*).

І. Розкрити зміст понять:
“експеримент”, “послідовний експеримент”, “паралельний експеримент”, “вимірювання”, “лабораторний експеримент”, “природний експеримент”, “експеримент”, “послідовний експеримент”, “паралельний експеримент”, “вимірювання”, “лабораторний експеримент”, “природний експеримент”

ІІ. Підготувати реферат на тему:
1. Методи оцінки якості лабораторних досліджень (специфічність, чутливість, інформативність)..

ІІІ. Практична робота
1. Складання плану констатувального експерименту з визначення рівня фізичної підготовленості людини.
2. Складання плану формувального експерименту з корекції рівня фізичної підготовленості людини.

ІІІ. Дайте відповіді на тестові завдання:
1. Методологія експерименту

а) це загальна структура (проект) експерименту, тобто постановка й послідовність виконання експериментальних досліджень.

б) це процес знаходжень якої-небудь фізичної величини, досвідченим шляхом за допомогою спеціальних технічних коштів, це пізнавальний процес порівняння величини чого-небудь із відомою величиною, прийнятої за одиницю (еталон).

в) вид індуктивного умовиводу в результаті якого виходить який-небудь загальний висновок про весь клас предметів на підставі знання лише деяких предметів даного класу.

2. Система фіксації і реєстрації об'єктивних властивостей і зразків об'єкта, що вивчається і знаходиться у природних умовах або в умовах наукового експерименту – це:

а) науковий експеримент;

б) науковий аналіз;

в) наукове спостереження ;

г) наукове узагальнення.

3. Форма розумової діяльності суб'єкта пізнання, у процесі якої відтворюється в уяві структура реального експерименту – це:

а) матеріальний експеримент;

б) змодельований експеримент;

в) мислиннєвий експеримент;

г) класичний експеримент.

4. Експеримент, спрямований на вивчення всіх виділених для дослідження факторів одночасно у їхній взаємодії – це:

а) багатофакторний експеримент;

б) класичний експеримент;

в) мислительний експеримент;

г) матеріальний експеримент.

5. Експеримент, який передбачає вивчення тільки обраних для цього показників (параметрів, змінних) на основі спостереження за об'єктом без штучного втручання в його функціонування – це:

а) пасивний експеримент;

б) класичний експеримент;

в) мислиннєвий експеримент;

г) однофакторний експеримент.

6. Чи правильно, що констатувальний експеримент передбачає активний, цілеспрямований вплив на досліджуваних для того, щоб розвинути у них певні якості, властивості і т.п.

а) так;

б) ні.

7. Чи правильно, що формувальний експеримент передбачає виявлення основних особливостей чи рівнів розвитку якостей особистості.

а) так;

б) ні.

8. Сукупність мислиннєвих і реальних операцій, розташованих у певній послідовності, відповідно до поставленої мети дослідження – це:

а) метод дослідження;

б) методика дослідження;

в) програма дослідження.

9. Ознаки, способи поведінки особистості, за якими встановлюється експериментальний ефект (зміна поведінки або ознак, що викликана експериментальним фактором) – це:

а) детерміновані фактори;

б) детермінуючі фактори;

в) незалежні змінні;

г) експериментальна ситуація.

10. Вкажіть види експерименту відповідно до вказаних ознак:

1) За способом формування умов	А. пасивний, активний
2) За метою дослідження	Б. природний, лабораторний
3) За структурою досліджуваних	В. однофакторний, багатофакторний об'єктів і явищ
4) За характером взаємодії засобу експериментального дослідження з об'єктом дослідження	Г. перетворювальні, констатувальні, контрольні, пошукові

5) За типом моделей, що досліджуються Ґ. простий, складний
6) За величинами, що контролюються Д. мислительні, матеріальні
7) За числом факторів, що варіюються Е. звичайний, змодельований

11. Структура експерименту як експериментальна система включає такі елементи:

а) експериментатор;
б) … ;
в) … ;
г) … .

12. Розташуйте у правильній послідовності етапи проведення педагогічного експерименту:

а) констатувальний етап;
б) формувальний етап (експериментальна операція);
в) планування;
г) якісний і кількісний аналіз одержаних даних;
д) оформлення звіту;
е) контрольний етап.

13. З наданого переліку видів шкал вимірювання виберіть шкалу, за якою досліджувані об'єкти розподіляються на декілька класів, причому, кожний об'єкт потрапляє тільки в один клас:

а) шкала найменувань;
б) порядкова (рангова) шкала;
в) шкала відношень;
г) інтервальна шкала.

14. При диференціації студентів академічної групи за рівнями навчальних досягнень використовується шкала:

а) найменувань.
б) порядкова (рангова).
в) відношень.
г) інтервальна.
д) дихотономічна.

15. Зазначте для кожного типу вибірки її характерні ознаки:

Типи вибірок
1. Стихійна вибірка.
2. Квотна вибірка.
3. Систематична вибірка.
4. Серійна вибірка.

Характерні ознаки вибірок

а) Ця вибірка є спрощеним варіантом простого випадкового відбору. Для цього слід мати список членів генеральної сукупності і проводити відбір респондентів послідовно через один і той самий інтервал.

б) При використанні цього типу вибірки за одиницю відбору беруть не окремих респондентів, а групи, класи, бригади, ланки.

в) Відбір респондентів здійснюється за певними ознаками (стать, вік, освіта тощо) для досягнення структурної відповідності вибіркової та генеральної сукупності.

г) Цим методом користуються, коли генеральна і вибіркова сукупності достатньо великі, він характеризується вибором "першого зустрічного".

16. Вкажіть, що являє собою педагогічний експеримент:

а) комплекс методів дослідження, що забезпечує науково - об'єктивну перевірку правильності гіпотези
б) емпіричне дослідження проведене в процесі навчання учнів
в) організація дослідницької діяльності учнів під час проведення навчальних експериментів
г) педагогічне дослідження навчально-методичного забезпечення викладання дисциплін
д) спеціально організоване спостереження за педагогічним процесом

17. Основними характеристиками експериментальних досліджень є такі:

а) можливість висновку про каузальний зв'язок;

б) наявність експериментальних маніпуляцій;
в) цілеспрямований вплив на досліджуване явище;
г) індивідуальна робота з учасниками дослідження.

18. *Основними факторами, що загрожують зовнішній валідності експерименту, є такі:*
а) інтерференція впливів;
б) умови організації експерименту;
в) ефект тестування;
г) ефект взаємодії відбору та впливу;
д) реактивний ефект.

19. *Типологія незалежних змінних в психологічному експерименті*
а) керовані незалежні змінні;
б) рандомізовані незалежні змінні;
в) можливість припущення про причинно-наслідковий зв'язок;
г) однозначний висновок про причинно-наслідковий зв'язок;
д) неможливість припущення про каузальний зв'язок.

20. *Експериментальний план – тактика експериментального дослідження, втілена у конкретній системі операцій планування експерименту. Основними критеріями класифікації планів є такі: ІІ кількість незалежних змінних та варіантів їх прояву, метод або підхід до збору даних, місце та умови проведення, особливості організації експериментального впливу та контролю за ним тощо.*
а) проект, задум;
б) ідея, стратегія;
в) кількість груп;
г) кількість експериментаторів;
д) кількість залежних змінних.

IV. Контроль самостійної роботи

Підготувати реферати на тему:

1. Планування багатофакторних медико-біологічних експериментів.

Література

1. Деделюк Н. А. Наукові методи дослідження у фізичному вихованні: навч. посіб. для студ. Луцьк: Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2010. 184 с.
2. Шейко В. М., Кушнаренко П. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: підручник. Київ : «Знання-Прес», 2002. 293 с.
3. Шиян Б. М., Вацеба О. М. Теорія і методика наукових досліджень у фізичному вихованні та спорті: навчальний посібник. Тернопіль: Навчальна книга-Богдан, 2008. 276 с.
4. Шиян Б. М., Єдинак Г. А., Петришин Ю. В.. Наукові дослідження у фізичному вихованні та спорті. Кам`янець-Подільський: ТОВ «Друкарня Рута», 2012. 280 с.
5. П'ятницька-Позднякова І. С. Основи наукових досліджень у вищій школі: [навчальний посібник]. К.: Центр навчальної літератури, 2003. 116 с.
6. Сергієнко Л.П. Технології наукових досліджень у фізичній культурі: підручник для студентів вищих навчальних закладів: у 2 кн. Тернопіль : Навчальна книга–Богдан, 2014. 496 с.

Методичну розробку підготувала доцент кафедри теорії та методики фізичної культури і спорту, к.х.н. Іванишин І.М.

Методична розробка обговорена і затверджена на засіданні кафедри теорії та методики фізичної культури і спорту від 30.08.2020 р. (Протокол №1).

Завідувач кафедри теорії та методики
фізичної культури і спорту, д.б.н., професор Мицкан Б.М.

МЕТОДИЧНА РОЗРОБКА №9
семінарського заняття з дисципліни
“ТЕОРІЯ І МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У ФІЗИЧНІЙ КУЛЬТУРІ”
для студентів спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура)

Моделювання констатувального та формувального експерименту в наукових дослідженнях (2 год).

Мета: у результаті вивчення теми студенти повинні знати: види експериментів, способи моделювання експериментів; вміти: моделювати експеримент в галузі фізичної культури.

ПЛАН.

1. Мета констатувального експерименту.
2. Методологічний, методичний і технологічний аспекти констатувального експерименту.
3. Зміст і процедура формувального етапу експерименту.
   – розробка плану-програми;
   – вибір засобів проведення експерименту та вимір його результатів;
   – обробка та аналіз експериментальних даних;
   – установлення адекватності одержаних висновків реальності.

I. Розкрити зміст понять:
“констатувальний експеримент”, “формувальний експеримент”

II. Підготувати реферат на тему:
1. Планування багатофакторних медико-біологічних експериментів.

III. Практична робота
1. Скласти схему проведення експериментальної частини випускної роботи.

Література

1. Деделюк Н. А. Наукові методи дослідження у фізичному вихованні: навч. посіб. для студ. Луцьк: Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2010. 184 с.
2. Шейко В. М., Кушнаренко П. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: підручник. Київ : «Знання-Прес», 2002. 293 с.
3. Шиян Б. М., Вацеба О. М. Теорія і методика наукових досліджень у фізичному вихованні та спорті: навчальний посібник. Тернопіль: Навчальна книга-Богдан, 2008. 276 с.
4. Шиян Б. М., Єдинак Г. А., Петришин Ю. В.. Наукові дослідження у фізичному вихованні та спорті. Кам`янець-Подільський: ТОВ «Друкарня Рута», 2012. 280 с.
5. Сергієнко Л.П. Технології наукових досліджень у фізичній культурі: підручник для студентів вищих навчальних закладів: у 2 кн. Тернопіль : Навчальна книга–Богдан, 2014. 496 с.
6. Лаврентьєва Г.П., Шишкіна М.П.Методичні рекомендації з організації та проведення науково-педагогічного експерименту. К.: ПТЗН, 2007. 72с.

Методичну розробку підготувала доцент кафедри теорії та методики фізичної культури і спорту, к.х.н. Іванишин І.М.

Методична розробка обговорена і затверджена на засіданні кафедри теорії та методики фізичної культури і спорту від 30.08.2020 р. (Протокол №1).

Завідувач кафедри теорії та методики
фізичної культури і спорту, д.б.н., професор Мицкан Б.М.

МЕТОДИЧНА РОЗРОБКА №10
семінарського заняття з дисципліни
“ТЕОРІЯ І МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У ФІЗИЧНІЙ КУЛЬТУРІ”
для студентів спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура)

Статистична обробка даних експерименту (2 год).

Мета: у результаті вивчення теми студенти повинні знати: види експериментів, способи моделювання експериментів; вміти: застосовувати методи математичної статистики до обробки результатів експерименту в галузі фізичного виховання і спорту.

ПЛАН.

4. Методи обробки результатів експерименту (*методи описової статистики, методи статистичного висновку, методи перетворення даних*).
5. Методи описової статистики:
   - визначення середніх показників ознаки (*мода, медіана, середнє арифметичне*);
   - визначення міри мінливості ознаки (*дисперсія, стандартне відхилення, коефіцієнт варіації*);
6. Методи статистичного висновку:
   - виявлення відмінностей в рівні прояву ознаки (*U-критерій Манна-Уітні, t-критерій Стьюдента для незалежних вибірок, S-критерій Джонкіра, критерій φ*- кутове перетворення Фішера*);
   - оцінка достовірності зсуву значень (*критерій знаків (G), t-критерій Стьюдента для залежних вибірок, критерій χ_r^2 Фрідмана, L-критерій тенденцій Пейджа, критерій φ*-кутове перетворення Фішера*);
   - виявлення відмінностей у розподілі ознак (*критерій χ^2 Пірсона, критерій λ Колмогорова-Смірнова, критерій φ*-кутове перетворення Фішера*);
   - аналіз факторних експериментів (*двохфакторний дисперсійний аналіз*);
4. Методи перетворення даних. Перетворення даних з метою оптимізації їх представлення та аналізу (*процентний аналіз, частотний аналіз, факторний аналіз, кластерний аналіз, багатовимірне шкалювання*).
5. Поняття про якісний аналіз та інтерпретацію результатів експериментів (*категоризація, генетичний метод, структурний метод*).
6. Наочно-графічне представлення результатів експерименту (*таблиці, схеми, графіки, діаграми, гістограми*).
7. Формулювання висновків експериментального дослідження (*висновки на основі перевірки статистичних гіпотез, висновки на основі зіставлення емпіричних даних і теоретичних гіпотез, валідність висновку*)

I. Розкрити зміст понять:
“статистика”, “ методи виміру експериментального ефекту”, “описова статистика”, “висновок”, “валідність”, “варіація”, “прогностика”, “діагностика”, “перцентиль”, “шкала”.

II. Підготувати реферат на тему:
2. Планування багатофакторних медико-біологічних експериментів.

III. Практична робота
2. Визначити способом теоретичного аналізу інформативність декількох тестів для контролю рухової діяльності.
3. Скласти схему проведення експериментальної частини випускної роботи. Вибрати методи статистичного аналізу даних, отриманих в результаті експерименту чи педагогічного спостереження.

IV. Дайте відповіді на тестові завдання:

1. Із запропонованих виберіть критерій, який задовольняє таким умовам: вибірки взяті з генеральних сукупностей з нормальним законом розподілу; мають однакові стандартні відхилення; необхідно визначити при порівнянні середніх характеристик членів експериментальних і контрольних груп не тільки у якій групі середні показники вище, а й на скільки вище.

а) критерій Вілконсона-Манна-Уітні.
б) критерій Пірсона.
в) критерій Стьюдента.
г) критерій Макнамара.
д) критерій Колмогорова-Смирнова.

2. З наведеного переліку статистичних критеріїв виберіть параметричні критерії:

а) критерій Студента;
б) критерій Вілконсона-Манна-Уітні;
в) критерій Пірсона;
г) критерій Фішера.

3. З наведеного переліку статистичних характеристик до показників коливання належать:

а) дисперсія.
б) середнє арифметичне.
в) медіана.
г) мода.
д) середнє квадратичне відхилення.
е) коефіцієнт варіації.
є) квартиль.

4. Інтерпретація результатів — системна процедура пояснення досліджуваних феноменів на основі II та систематизації результатів III дослідницького матеріалу.

а) тлумачення, пояснення;
б) ідея, стратегія;
в) теоретичної моделі;
г) кількість груп;
д) якісного і кількісного аналізу;
е) дослідницького прогнозу.

5. Кількісний аналіз – сукупність процедур, методів опису і перетворення дослідницьких даних на основі використання I апарату. У експериментах кількісний аналіз використовується переважно для опису та встановлення II результатів.

а) статистичної значимості;
б) логікоструктурного;
в) математико-статистичного;
г) вірогідності.

6. Якісний аналіз результатів – сукупність процедур та методів опису дослідницьких даних на основі I, індивідуального досвіду, інтуїції, методів логічного висновку. В експериментальній психології якісний аналіз використовується для опису та характеристики II.

а) каузального зв'язку між явищами;
б) теоретичних умовисновків та узагальнень;
в) експериментальних даних;
г) кореляційного зв'язку між явищами.

7. Висновки за результатами експериментального дослідження – це I пояснення емпірично встановленої залежності між двома або більше явищами. Висновки містять основну інформацію про результати II в максимально стислому та узагальненому вигляді.

а) кореляційні;
б) причинні (каузальні);
в) наукового дослідження;

г) якісного та кількісного аналізу.

8. При аналізі результатів міжгрупових експериментів використовуються такі методи статистичного висновку:

а) Uкритерій МаннаУітні;

б) tкритерій Стьюдента для незалежних вибірок;

в) Sкритерій Джонкіра;

г) критерій знаків (G);

д) критерій χ_r^2 Фрідмана;

е) Lкритерій тенденцій Пейджа;

ж) критерій φ*–кутове перетворення Фішера.

9. Вкажіть, яка наука дозволяє розрахувати зв'язки, впливи та виявити закономірності розвитку процесів:

а) математика

б) кібернетика

в) статистика

г) соціологія

д) психологія

10. Вкажіть, який метод дозволяє коректно вирішувати задачу прогнозу та ступеню впливу кожної окремої ознаки на загальний кінцевий результат (критерій):

а) регресивний аналіз

б) критерій Стьюдента

в) χ^2-критерій

г) кореляція

д) апроксимація

11. Вкажіть, у чому полягає первинна обробка одиниць інформації у наукових дослідженнях:

а) групування за ознаками

б) диференціація за різновидами

в) індексування відомостей

г) визначення базових понять

д) трактування категорій

12. Таблиця (з лат. дошка, таблиця) – це

а) один зі способів представлення даних;

б) категорія, що позначає єдиний внутрішній визначальний зв'язок для групи явищ, що служить основою їх існування.;

в) словник мови з повною значеннєвою інформацією; повний систематизований набір термінів у будь-якій області знання;

г) процес складання тез змісту різних літературних джерел на етапі збору інформації з досліджуваної проблематики.

13. Узагальнення - це

а) логічний процес переходу від одиничного до загального, від менш загального до більш загального, а також результат цього процесу: узагальнене поняття, судження, закон науки, теорія;

б) розумова операція, що складається в одержанні нового висновку з декількох суджень;

в) функція організованих систем, що забезпечує збереження їх структури, підтримка режиму діяльності, реалізацію програми і мети діяльності;

г) середовище, у якій перебувають і без який не можуть існувати предмети, явища; те, від чого залежить інше.

14. Кореляція (від лат. correlatio - співвідношения, відповідність) - це

а) зв'язок між двома перемінними;

б) система взаємозалежних і витікаючи один з одного поглядів, спосіб розуміння, трактування явищ, процесів;

в) ознака, по якій класифікуються, визначаються, оцінюються явища, дії чи діяльність (зокрема, при їх формалізації);

г) помилки в посилках, тобто в підставах доказу.

Література

7. Алексєєнко Т. А. Основи педагогічного експерименту і кваліметрії : навч.-метод. посібник / Т. А. Алексєєнко, В. В. Сушанко; Чернівецький національний ун-т ім. Юрія Федьковича. – Чернівці : Рута, 2003. – 41 с.
8. Аналіз експериментальних даних [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://ukped.com/skarbnichka/1169.html. – Назва з екрана.
9. Архипова С.П. Застосування математично-статистичних методів у соціально-педагогічному дослідженні [Електронний ресурс] / С.П.Архипова. – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/vchu/N144/N144p0 03-008.pdf. – Назва з екрана.
10. Євдокимов В. І. Педагогічний експеримент: Навч. посіб. для студ. пед. вузів / Харківський держ. педагогічний ун-т ім. Г.С.Сковороди. – Х. : ТОВ "ОВС", 2001. – 148 с.
11. Лодатко Є.О. Моделювання в педагогіці: точки відліку [Електронний ресурс] / Є.О. Лодатко. – Режим доступу: http://intellect-invest.org.ua/pedagog_editions_e-magazine pedagogical_science_vypuski_n1_2010_st_2/. – Назва з екрана.
12. Воловик П.М. Педагогічна технологія оцінювання ефективності нових методів навчання та виховання за допомогою непараметричних критеріїв / П.М.Воловик // Неперервна професійна освіта: теорія і практика. – 2004. – Вип. II. – С. 8-21.
13. Панова С.О. Математичні методи у статистичній перевірці наукових гіпотез [Електронний ресурс] / С.О. Панова. – Режим доступу: http://bdpu.org/scientific_published/conf021009/articles/Section_3/Panova.pdf. – Назва з екрана.
14. Лаврентьєва Г.П. Методичні рекомендації з організації та проведення науково-педагогічного експерименту / Лаврентьєва Г.П., Шишкіна М.П. – К.: ПТЗН, 2007. – 72 с.
15. http://6years.net/index.php?do=static&page=Matematika_Statistika – вільний доступ до книг з математичної статистики.
16. Web-ресурси з теорії ймовірностей та математичної статистики: режим доступу: http://zyurvas.narod.ru/resursy.html

Методичну розробку підготувала доцент кафедри теорії та методики фізичної культури і спорту, к.х.н. Іванишин І.М.

Методична розробка обговорена і затверджена на засіданні кафедри теорії та методики фізичної культури і спорту від 30.08.2020 р. (Протокол №1).

Завідувач кафедри теорії та методики
фізичної культури і спорту, д.б.н., професор Мицкан Б.М.

МЕТОДИЧНА РОЗРОБКА №11
семінарського заняття з дисципліни
“ТЕОРІЯ І МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У ФІЗИЧНІЙ КУЛЬТУРІ”
для студентів спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура)

Технологія наукової діяльності. Загальнонаукова культура дослідника (2 год).

Мета: у результаті вивчення теми студенти повинні знати: теоретичні основи і технології здійснення комплексних досліджень, режим дня науковця та гігієнічні вимоги до робочого місця науковця; стилістику та особливості наукового мовлення, вимоги до технічного оформлення наукових публікацій; вміти: користуватися оргтехнікою, технічними засобами та Інтернет-технологіями для пошуку і обміну інформацією, захищати наукові дослідження, аргументувати відповіді на запитання, готувати супровідну документацію, яка вимагається до захисту наукового дослідження.

ПЛАН.

1. Підготовка рукопису і оформлення наукової і методичної роботи (*методичні прийоми викладу наукового матеріалу: 1) послідовний; 2) цілісний (з наступною обробкою кожної частини, розділу); 3) вибірковий (розділи пишуться окремо; структурування тексту*).
2. Особливості наукового мовлення (*науковий стиль, термінологія, міжнародні та національні термінологічні системи, мовні кліше, ненормативна лексика, адекватне використання термінів та понять, виклад матеріалу від першої особи множини*).
3. Захист наукових досліджень (*доповідь, презентація, схема та план виступу, логічний наголос, орфоепічні, морфологічні, синтаксичні норми, манера мовлення*). Супровідна документація (*відгук наукового керівника; лист-відгук з організації, яка була об'єктом дослідження; зовнішня рецензія; наочний матеріал*).
4. Аргументація в науковій дискусії (*наукова дискусія, доказ, прямий доказ, непрямий доказ, спростування, підтвердження, заперечення, пояснення, інтерпретація*). Аргументи їх види (*висловлювання, визначення, теорії, концепції, теореми, аксіоми*).
5. Критерії оцінки результатів наукового дослідження (*перспективність;актуальність та узгодженість із пріоритетними напрямами розвитку (у сфері науки і техніки, інноваційної діяльності); наукова новизна та інноваційна спрямованість; практична цінність; світова інтегрованість*).
6. Варіанти впровадження результатів дослідження в практику (*авторський нагляд, форма матеріального втілення:(навчальні посібники, програми, методичні рекомендації, державні стандарти тощо; робоча функція упорядкованих результатів: організація і управління навчальним, виробничим процесом, оптимізація, зміни в технології та процесі виробництва, ефект досліджень*).
7. Винаходи і раціоналізаторські пропозиції.

І. Розкрити зміст понять:
“самоорганізація”, “самореалізація”, “оргтехніка”, “гігієна розумової праці”, “винахід”, “наукова етика”, “наукова комунікація”, “раціоналізаторські пропозиції”, “інтелектуальна власність”.

ІІ. Підготувати доповідь на тему:
1. Теоретичні основи і технології здійснення комплексних досліджень у фізичній культурі.
2. Гігієна розумової праці. Робочий день та робоче місце науковця.

III. Практична робота.

1. Оформити титульну сторінку вашої кваліфікаційної (дипломної) роботи.
2. Скласти термінологічний словник за темою магістерського дослідження.
3. Сформулювати категорійний апарат наукового дослідження.

IV. Дайте відповіді на тестові завдання:

1. Форми апробації результатів наукового дослідження:

а) нарада;
б) конкурс;
в) колоквіум;
г) симпозіум;
д) практична діяльність;
є) конференція;
ж) з'їзд, конгрес;
з) наукова конференція;
є) все зазначене правильне.

2. Авторський (друкований) аркуш – це:

1) 1 друкована сторінка;
2) 40 тис. знаків;
3) 20 сторінок машинопису;
4) 3 тис. кв. м відбитків (ілюстрацій, карт тощо).

3. Компіляція передбачає:

1) привласнення чужих ідей;
2) запозичення доповіді;
3) включення чужого тексту у власну монографію;
4) реферування інших текстів;
5) створення автореферату на підставі чужої дисертації.

4. Подайте відповідні скорочення:

Член-кореспондент	головний редактор	професор
Січень	Макарів	іспанський
Історичний	наприклад	рубрикатор
Рубрика		

5. Розшифруйте скорочення слів і словосполучень у бібліографічному описі

Асист.	Б-ка.
Вид.	ТРК
Анот.	Св.
Щокв.	Міськ.
Кількість	коп.

6. Посилання на джерела, як правило, ставляться:

а) у круглих дужках
б) у квадратних дужках
в) у лапках
г) через тире

7. УДК –це:

а) універсальна десяткова класифікація
б) університетський дослідницький комплекс
в) управлінські дослідницькі кадри
г) український дослідницький каталог

8. У висновках магістерської роботи необхідно висвітлити

а) проблеми, які залишилися нерозв'язаними
б) що внесено свого нового
в) які результати отримано в процесі дослідження

г) які цитати можуть підтвердити результати досліджень

д) нові докази з даної проблеми

е) які можливі перспективи у дослідженні теми

9. Цифровий матеріал у науковій праці повинен оформлятися у вигляді:

а) креслень;

б) технічних рисунків;

в) таблиць.

10. Елемент бібліографічного апарату, котрий містить бібліографічні описи використаних джерел і розміщується після висновків наукової роботи – це:

а) додатки;

б) список використаних джерел;

в) анотація.

11. Найбільш важливі наукові та практичні результати, одержані в науковій роботі, формулюють:

а) у висновках;

б) у вступі;

в) у додатках.

12. Розділи і підрозділи наукової праці прийнято позначати:

а) римськими цифрами;

б) арабськими цифрами;

в) літерами українського алфавіту.

13. Стандартний авторський аркуш являє собою текст, який нараховує:

а) 25 000 знаків;

б) 40 000 знаків;

в) 70 000 знаків.

14. Висновки – це

а) стиснутий узагальнений виклад самих істотних, з погляду автора, результату, отриманих у результаті дослідження.

б) частина всієї досліджуваної (генеральної) сукупності, що виступає як безпосередній об'єкт вивчення за розробленою методикою чи програмою добору.

в) метод дослідження, спрямований на аналіз вже існуючих (раніше добутих в інших дослідженнях) даних відповідно до нових задач.

г) етап дослідження; який припускає використання операцій порівняння, узагальнення та ін.

15. Глосарій (від лат. glossarium це - словник перекладів чи тлумачень слів ці виразів) – це

а) тлумачний словник термінів чи виразів до якого-небудь тексту.

б) структурно-композиційна одиниця тексту, розділу книги, статті. У більшості випадків має тематичний заголовок, якій передує родовому найменуванню "глава" і її номер;

в) один із засобів графічного представлення кількісних даних;

г) розташована на площині геометрична конструкція, система крапок, деякі з який з'єднані відрізками; одна з найпростіших моделей взаємодіючих систем.

16. Нумерація сторінок наукової роботи починається з:

а) титульного аркушу;

б) змісту;

в) вступу;

г) основного тексту.

17. Бібліографічні посилання оформлюються за допомогою:

а) круглих дужок;

б) квадратних дужок;

в) тире.

18. Відзив про актуальність та зміст наукової роботи має назву:

а) реферат;

б) конспект;

в) рецензія;

г) стаття.

19. *Захист дисертації відбувається на засіданні:*
а) спеціалізованої вченої ради;
б) кафедри;
в) факультету;
г) трудового колективу навчального закладу.
20. *Список використаних джерел оформлюється:*
а) в порядку використання джерел в тексті;
б) у хронологічному порядку;
в) у алфавітному порядку.
21. *Особу, яка складає реферат, називають:*
а) рефератом;
б) референтом;
в) референтистом;
г) рефреном.
22. *Основне призначення довідкової анотації:*
а) подати інформацію про документ;
б) полегшити пошук необхідних джерел;
в) уточнити ті вихідні дані, що відсутні в бібліографічному описі;
г) дати рекомендацію читачеві.
23. *Авторський (друкований) аркуш – це:*
а) 1 друкована сторінка;
б) 40 тис. знаків;
в) 20 сторінок машинопису;
г) 3 тис. кв. м відбитків (ілюстрацій, карт тощо).
24. *Теза – це коротко сформульовані основні положення:*
а) доповіді;
б) словника;
в) кінофільму;
г) каталогу;
д) лекції.
25. *Анотація – це:*
а) оригінальний твір;
б) вторинний документ;
в) плагіат;
г) реферат;
д) конспект.
26. *Визначте правильну послідовність елементів наукової статті:*
а) мета та завдання;
б) виклад основного матеріалу;
в) актуальність теми;
г) аналіз останніх досліджень;
д) висновки та перспективи подальших досліджень;
е) постановка проблеми.
27. *Основною метою тез наукової доповіді є:*
а) апробація результатів дослідження;
б) виклад результатів дослідження;
в) зведення і обробка результатів дослідження.
28. *Кінцевою формою реалізації науково-дослідної роботи є:*
а) оформлення звіту;
б) захист звіту та результатів;
в) практичне впровадження.
29. *Державна система впровадження не включає такий рівень, як:*

а) окремі індивіди;
б) державний;
в) галузевий;
г) розробники і виробничі організації.

30. Ефективним інструментом впровадження результатів наукового дослідження є:

а) створення наукових об'єднань;
б) державне замовлення;
в) створення відділів чи груп впровадження;
г) інформаційне забезпечення наукового дослідження.

31. Формою впровадження результатів наукового дослідження у навчальний процес є:

а) виготовлення експериментального зразка;
б) поширення анотованих тематичних добірок і видань;
проведення нарад;
в) включення результатів наукового дослідження у підручники та модернізація існуючих курсів лекцій.

32. Розширення знань про навколишній світ – це:

а) оборонний ефект;
б) науково-технічний ефект;
в) економічний ефект;
г) соціальний ефект.

33. Показник перспективності теми визначається шляхом:

а) визначення витрат на наукове дослідження;
б) розрахунку річної економії;
в) співставлення очікуваного економічного ефекту та витрат на наукове дослідження.

34. Віддача від якого типу досліджень є швидшою:

а) прикладних;
б) фундаментальних.

35. Ефективність науково-дослідної роботи організації визначається:

а) сумарною економічною ефективністю від впроваджених результатів досліджень;
б) фондом оплати праці;
в) кількістю працівників;
г) кількістю авторських свідоцтв і патентів.

36. В яких одиницях рахується обсяг рукопису у видавничому договорі?:

а) обліково-видавничому аркуші;
б) авторському аркуші;
в) друкованому аркуші.

37. Дайте вірну відповідь, яка це робота: якщо в ній викладено результати одного дослідження, висновки, визначена структура і обмежене видання:

а) монографія;
б) дисертація.

38. В якій науковій праці подається короткий виклад основних аспектів дослідження?:

а) наукова стаття;
б) реферат;
в) тези доповіді.

39. Які методичні прийоми викладу наукового матеріалу?:

а) цілісний;
б) послідовний;
в) вибірковий;
г) все зазначене вірно.

40. Які види доповідей застосовуються в практиці?:

а) звітні;
б) поточні;
в) наукові;
г) все зазначене вірно.

V. Контроль самостійної роботи

Підготувати реферати на тему:

1. Оргтехніка, технічні засоби наукової діяльності.
2. Інтернет-технології в процесі пошуку і обміну інформацією (програма-переглядач (Microsoft Internet Explorer), електронна пошта (e-mail), телеконференції (Internet News).
3. Міжнародна класифікація винаходів (МКВ).

Література

1. Вимоги до оформлення дисертацій та авторефератів дисертацій (розроблено на підставі ДСТУ 3008-95 "Документи. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення"). *Бюлетень ВАК України*. №9–10. 2011. С. 2–10.
2. Документація. Звіти у сфері науки і техніки: Структура і правила оформлення:ДСТУ 3008-95.Введ.23.02.95. К.: Держстандарт України, 1995. 38 с.
3. Мамбрак А. В. Українське документування: мова та стиль: навчальний посібник. К.: Центр навч. літератури, 2004. 230 с.
4. Мацюк З., Станкевич Н. Українська мова професійного спрямування: Навч. посібн. Розд. 3. Лексичні норми мови професійного спілкування. С. 120–164. [2-е вид.]. К.: Каравела, 2005.
5. Патентная система и система охраны авторских прав для ученых и научных организаций: практические вопросы. К.: НАН Украины, 1996. 60 с.
6. Лук'янова Л.Б. До питання експертизи навчально-методичної літератури [Електронний ресурс] Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/vchu/N135/N135p057063.pdf..
7. ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 «Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання (ГОСТ 7.1-2003, IDT)». К.: Держстандарт України, 2007.
8. ДСТУ 3582–97 «Скорочення слів в українській мові у бібліографічному описі. Загальні вимоги і правила». К. : Держстандарт України, 1998.
9. Клименюк О.В. Виклад та оформлення результатів наукового дослідження: Авторський підручник. Ніжин : Аспект-Поліграф, 2007. 398с.
10. Клименюк О.В. Технологія наукового дослідження: Авторський підручник. К.: ТОВ "Вид-во "Аспект-Поліграф", 2006. – 308с.
11. Цюцюра С.В. Методологія, методика та інформаційні технології наукових досліджень: Конспект лекцій / Київський національний ун-т будівництва і архітектури. К., 2004. 43 с.

Методичну розробку підготувала доцент кафедри теорії та методики фізичної культури і спорту, к.х.н. Іванишин І.М.

Методична розробка обговорена і затверджена на засіданні кафедри теорії та методики фізичної культури і спорту від 30.08.2020 р. (Протокол №1).

Завідувач кафедри теорії та методики
фізичної культури і спорту, д.б.н., професор Мицкан Б.М.

МЕТОДИЧНА РОЗРОБКА №12
семінарського заняття з дисципліни
“ТЕОРІЯ І МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У ФІЗИЧНІЙ КУЛЬТУРІ”
для студентів спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура)

Загальнонаукова культура дослідника. Програми перевірки на антиплагіат (2 год).

Мета: у результаті вивчення теми студенти повинні знати: поняття «академічна доброчесність», програми перевірки на антиплагіат; вміти: користуватися програмами перевірки на антиплагіат.

ПЛАН.

1. Поняття «академічна доброчесність». Фундаментальні цінності.
2. Становлення академічної культури та доброчесності у вищій школі.
3. Принципи академічної доброчесності.
4. Складові академічної доброчесності (*індивідуальна, інституційна, системна, колегіальна*).
5. Законодавство України про академічну доброчесність.
6. Види порушень академічної доброчесності (*академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ’єктивне оцінювання*).
7. Винаходи і раціоналізаторські пропозиції.

І. Розкрити зміст понять:
“академічна доброчесність”, “*академічний плагіат*”, “*самоплагіат*”, “*фабрикація*”, “*фальсифікація*”.

ІІ. Практична робота. Ознайомитися з програмами перевірки на антиплагіат

Безкоштовні програми перевірки тексту на плагіат

1. *Advego Plagiatus* http://advego.ru/plagiatus/ – одна з кращих і найшвидших програм для перевірки будь-яких текстів на унікальність. Для перевірки тексту його необхідно скопіювати у вікно з програмою і натиснути кнопку перевірки. Сайти, де знайшлися такі ж матеріали тексту, відображатимуться в нижньому вікні програми.
2. *Etxt Antiplagiat* http://www.etxt.ru/antiplagiat/ – аналог Advego Plagiatus. Перевірка тексту триває довше і перевіряється він більш ретельніше. Відсоток унікальності тексту нижче, ніж у багатьох інших сервісах. Користуватися програмою просто: спочатку потрібно скопіювати текст у вікно, потім натиснути кнопку перевірки. Протягом декількох секунд програма надасть результат.

Онлайн сервіси перевірки на плагіат.

1. *ANTIPLAGIAT* http://www.antiplagiat.ru/ — ідея сервісу полягала спочатку в перевірці на плагіат курсових та дипломних робіт. Він корисний для студентів і аспірантів, але дуже слабенький при перевірці звичайних текстів. Сервісом можна користуватися для будь-якої початкової перевірки на унікальність, але до результатів варто ставитися з підозрою. Краще підкріпити їх результатами в інших системах.

2. *CONTENT-WATCH* http://www.content-watch.ru/text/ — під час перевірки на унікальність використовує власний алгоритм пошуку в інтернет. Сайти можуть містити повні або часткові копії заданого тексту. Реєструватися для перевірки на сайті не потрібно. На основі запропонованих варіантів підраховується загальна унікальність тексту у відсотках, а також унікальність щодо кожної знайденої сторінки. Є можливість подивитися, які частини тексту були знайдені на кожній з проаналізованих сторінок. Варто зауважити, що існує відмінна можливість ігнорувати певний сайт. До обмежень відносяться також довжина тексту – до 3000 символів (після реєстрації – до 10 тисяч); 5 запитів на день для одного користувача (20 запитів після реєстрації).
3. UNPLAG (компанії ТОВ „Антиплагіат") — онлайн-інструмент для швидкої перевірки академічних робіт та будь-яких інших текстів на плагіат, створений молодою українською командою. Сервіс виконує швидку перевірку по інтернет, а також по базах наукових робіт університетів чи репозитаріїв. Працює з форматами DOC, DOCX, PDF, ODT, RTF, HTML, з необмеженою кількістю користувачів одночасно. Здіснюючи пошук на плагіат протягом декількох секунд, Unplag забезпечує найбільш точні результати в режимі реального часу.
4. *StrikePlagiarism.com* — антиплагіатна інтернет-система, яка автоматично перевіряє оригінальність тексту. У системи простий і зручний для користування інтерфейс. Документи можна завантажувати в форматах DOC, ODT, TXT, PDF, відсутні обмеження на обсяг документу. Текст порівнюється з ресурсами інтернет та базою даних системи.
5. *Antiplagiat.su* – дуже проста і швидка перевірка. Реєструватися не потрібно, але і чекати від сервісу понад інформативності теж не потрібно. Після перевірки, з'являється просте вікно в якому показаний ваш текст і його унікальність. До речі, перевіряти можна і текст, і текстові файли.
6. *PlagiarismCheck* – розроблена в 2011 році і з тих пір обслуговувала понад 77 000 користувачів з 72 країн світу.
7. *Copyscape* – відмінний сервіс для перевірки як російськомовного, так і англомовного контенту. Працює дуже швидко. Однак, просто перевірити щойно написаний текст у вас не вийде - треба ввести посилання на сторінку в мережі, де він розміщений. Дана особливість часом зводить нанівець всі переваги роботи сервісу. Також має обмеження за кількістю перевірок в безкоштовній версії.
8. *Pr-cy* – без реєстрації не дає повірити текст довжиною більше 1000 символів, часом навіть на правильне введення капчі реагує повідомленням про помилку. Величезний мінус в тому, що сервіс показує тільки доменне ім'я джерела запозичення, а не конкретну сторінку. Загалом юзабіліті на рівні.
9. *EduBirdie* – безкоштовний інструмент перевірки на плагіат для українських ВУЗів.

10 корисних сервісів для перевірки англомовних першоджерел на плагіат:

1. http://www.plagtracker.com
2. http://www.scanmyessay.com
3. http://www.plagscan.com/seesources/analyse.php
4. http://plagiarismdetector.net
5. http://sourceforge.net/projects/antiplagiarismc
6. http://www.duplichecker.com
7. http://www.paperrater.com
8. http://plagiarisma.net
9. http://www.plagiarismchecker.com/help-teachers.php
10. http://www.plagium.com

Література

3. Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених: кол. моногр. /за заг. ред. Н.Г. Сорокіної, А.Є.Артюхова, І.О. Дегтярьової. Дніпро: ДРІДУ НАДУ, 2017. 169 с.

4. Гунчак В.М., Чепіга М.П. Кодекс честі викладача як перешкода академічній нечесності і поблажливості. Науковий вісник ЛНУВМБТ імені С.З. Гжицького. 2011. 13/3 (49). С. 14-23.
5. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 року, № 2145-VIII.
6. Fishman T. (2012). The Fundamental Values of Academic integrity (2nd edition) . International Centre for Academic integrity Clemson University Available at: http:// www. Academicintegrity.org/icai/assets/AUD_ integrity_Quotes. Pdf.

Методичну розробку підготувала доцент кафедри теорії та методики фізичної культури і спорту, к.х.н. Іванишин І.М.

Методична розробка обговорена і затверджена на засіданні кафедри теорії та методики фізичної культури і спорту від 30.08.2020 р. (Протокол №1).

Завідувач кафедри теорії та методики
фізичної культури і спорту, д.б.н., професор Мицкан Б.М.

МЕТОДИЧНА РОЗРОБКА №13
семінарського заняття з дисципліни
“ТЕОРІЯ І МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У ФІЗИЧНІЙ КУЛЬТУРІ”
для студентів спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура)

Контрольна робота. Тестування (2 год).

Мета: у результаті вивчення теми студенти повинні знати: основні поняття методології наукових досліджень, методи наукових досліджень; вміти: застосовувати знання в практичній діяльності.

ПЛАН.

1. Тестування.
2. Завдання для контрольної роботи (пакет додається)

Література

1. Деделюк Н. А. Наукові методи дослідження у фізичному вихованні: навч. посіб. для студ. Луцьк: Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2010. 184 с.
2. Шейко В. М., Кушнаренко П. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: підручник. Київ : «Знання-Прес», 2002. 293 с.
3. Шиян Б. М., Вацеба О. М. Теорія і методика наукових досліджень у фізичному вихованні та спорті: навчальний посібник. Тернопіль: Навчальна книга-Богдан, 2008. 276 с.
4. Шиян Б. М., Єдинак Г. А., Петришин Ю. В.. Наукові дослідження у фізичному вихованні та спорті. Кам`янець-Подільський: ТОВ «Друкарня Рута», 2012. 280 с.
5. П’ятницька-Позднякова І. С. Основи наукових досліджень у вищій школі: [навчальний посібник]. К.: Центр навчальної літератури, 2003. 116 с.
6. Мартиросов Э. Г. Методы исследования в спортивной антропологии. М.: Физкультура и спорт, 1982. 199 с.
7. Сергієнко Л.П. Технології наукових досліджень у фізичній культурі: підручник для студентів вищих навчальних закладів : у 2 кн. Тернопіль : Навчальна книга–Богдан, 2014. 496 с.
8. Сергієнко Л. П. Спортивна метрологія: теорія і практичні аспекти. К.: КНТ, 2010. 776 с.
9. Комп’ютерна техніка та методи математичної статистики / за заг. ред. Кашуби В. О. К., 2015. 213 с.

Методичну розробку підготувала доцент кафедри теорії та методики фізичної культури і спорту, к.х.н. Іванишин І.М.

Методична розробка обговорена і затверджена на засіданні кафедри теорії та методики фізичної культури і спорту від 30.08.2020 р. (Протокол №1).

Завідувач кафедри теорії та методики
фізичної культури і спорту, д.б.н., професор Мицкан Б.М.

МЕТОДИЧНА РОЗРОБКА №11
семінарського заняття з дисципліни
“ТЕОРІЯ І МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У ФІЗИЧНІЙ КУЛЬТУРІ”
для студентів спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура)

Оформлення списку використаних джерел в наукових дослідженнях (2 год).

Мета: у результаті вивчення теми студенти повинні знати: стилі оформлення списку використаних джерел в наукових дослідженнях; вміти: оформляти список використаних джерел згідно вимог наукових видань.

ПЛАН.

1. Стандарт ДСТУ 8302:2015 "Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання".
2. MLA (Modern Language Association) стиль.
3. APA (American Psychological Association) стиль.
4. Chicago/Turabianstyle, Harvard стиль.
5. ACS (American Chemical Society) стиль.
6. AIP (American Institute of Physics) стиль.
7. IEEE (Institute of Electrical and Electronics Engineers) стиль.
8. Vancouver стиль.
9. OSCOLA стиль.
10. Перетворювач посилань відповідно до певного стандарту EndNote (продукт Web of Science).

V. Контроль самостійної роботи

Ознайомитися з генераторами посилань:
ONAFT4Ref – сервіс для автоматизованого оформлення бібліографічних посилань згідно з ДСТУ 8302:2015.
VAK.in.ua – безкоштовний портал, присвячений полегшенню процедури оформлення наукових джерел відповідно до вимог Вищої атестаційної комісії (ВАК) України. Як оформити джерела згідно з вимогами ВАК України за допомогою порталу VAK.in.ua.
BibMe – безкоштовний генератор цитувань, що дозволяє створювати списки за 4-ма стилями: MLA, APA, Chicago, Turabian.
CiteFast – це безкоштовний генератор цитат у стилях APA, MLA та Chicago.
CiteMaker – автоматично генерує цитати в MLA, APA, Harvard та Oxford стилях для вебсайтів.
Citation Machine – генератор посилань у стилях APA, MLA, Chicago. Платформа пропонує посібник з правильного цитування.
Citethisforme – безкоштовний генератор посилань, дозволяє працювати з багатьма стилями.
Grafiati – безкоштовний сервіс автоматичного оформлення посилань і створення списків використаних джерел за українськими та міжнародними стандартами: ДСТУ 8302:2015, ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 (ВАК), APA, MLA, Chicago та Harvard.
ResearchoMatic – програма для цитування джерел у всіх основних стилях цитування, включаючи IEEE, MLA, APA, Chicago.
MyBib – безкоштовний генератор посилань в стилях APA, MLA, Chicago, Harvard.

Література

https://www.mla.org/MLA-Style
https://apastyle.apa.org/
https://libguides.marquette.edu/citationhelp/chicago-turabian#s-lg-box-689197
http://www-library.univer.kharkov.ua/pages/bibliography/style/style_ACS.pdf
https://publishing.aip.org/wp-content/uploads/2021/03/AIP_Style_4thed.pdf
https://pitt.libguides.com/citationhelp/ieee
http://library2.stu.cn.ua/Files/downloadcenter/%D0%94%D0%BE%D0%BF%D0%BE%D0%B2%D1%96%D0%B4%D1%8C%20%D0%B4%D0%BB%D1%8F%20%D1%81%D0%B0%D0%B9%D1%82%D1%83%20(1)-ilovepdf-compressed.pdf

Методичну розробку підготувала доцент кафедри теорії та методики фізичної культури і спорту, к.х.н. Іванишин І.М.

Методична розробка обговорена і затверджена на засіданні кафедри теорії та методики фізичної культури і спорту від 30.08.2020 р. (Протокол №1).

Завідувач кафедри теорії та методики
фізичної культури і спорту, д.б.н., професор Мицкан Б.М.